

Berdorf-i fémáru-gyárt.

Raktár:
Budapest, Kristóf-tér és
váci-utca sarkán.
Gyártmányok:
Alpaca-ezüst, China-ezüst és
alpacéból:
u. m. étzerök, asztalteríté-
kek minden kivitelben; gyer-
tya- és gyufa-tartók, tea-kan-
nák, tea-szűrők, magánhá-
zak, szállodák, vendéglők és
kévházak részére.
Kelengye casetták.
Szabadalmazott
tisztá nickel főző-edények.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

„A világ legjobb sámfája”
FÖLDVARY IMRE
férfi divat és fehérnemű
raktárában. **párja**
frt 1.50
Budapest, IV., Koronaher-
ceg-utca 12. sz. és VIII.,
Kerepesi-út 9. 7797
Férfi ingek, Jäger-árak,
vadász és sport-czikkok dús
választékban kaphatók.
Kostyűk és Nyakkendők.

Kwizda Fluidja
A gyógy-
védjegy.
Régi jóhírű dieti-
kus e smektikus szer
(bedőzölésre) az
emberi test izmai-
nak és inainak erősíté-
sére.
1/2 palaczk
ára 1 frt.
30 tisztelti
és előismerő
okmány.
Turista-
fluid.
Erőmiryenesen hasz-
nálvá turisták, ke-
rőkörök és lo-
vaglók által nagyobb
tű áll utáni erősíté-
sére és erőtűzésre.
1/2 palaczk
ára 60 kr.
Csakis a fenti védjegy a valódi. — Kapható minden gyógyszerár-
ban. — Főraktár:
Kreisapothek, Kornenburg (Bécs mellett).
A név, rajz egy és csomagolás törvényesen védett 7639

Fekete
Selyemkelmék
legszolidabb festettek, a jó viselhetőségért és tartóságért
jótállással. Közvetlen elárúsítás igazi gyári áron,
magánosok részére portó- és vámmentesen, a házhoz
szállítva. Ezer meg ezer előismerő irat. Minták fehér
és színes selymekből is, bérmentve.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkema-gyárak szövetsége Zürich. 7780

MINDENÜTT KAPHATÓ
RÉTHY FELE
PEMETEFÜ CZUKORKA
LEGJOBB
rekedtség
köhögés és
hurut ellen.
1 doboz ára 30 kr. 5 doboz bérmentve 1 frt 50 kr.
Szétküldés:
RÉTHY BELA gyógyszerész Békés-Csabán.

Budapesti Takarékpénztár és
Országos Zálogkölesön Részvénytársaság
Befizetett részvénylőke: 10.000.000 korona.
Központi irodája és váltóüzlete:
Budapest, VI. kerület, Andrassy-út 5. szám.
Fők: IV., Koronaherceg-utca 11. szám. Zalogház főkek: IV.,
Károly-körút 18. VII., Király-utca 57. VIII.,
József-körút 2. IV., Zsibárus-utca, a főpostával szemben,
Előtag befizetése: társasági könyvekkel és pénztárgyak ellen-
ében 4%-os kamatozással, valamint folyószámlán (chequesim-
lán). — (A 10%-os betétkamatadót az intezet fizeti.)
Megbízásból teljesít mindenféle értékpapírok vételét
és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett. 7884

A női szépség
emlékeire. Ülkéletésére és fiatal-
tására legkittőbb, teljesen ártalmat-
lan, vegytiszta és zártmertes készit
meny a 7502
Margit Crème
Rövid idő alatt szűntet szepőt, máj-
foltot, pattanást, bőrtakát (mitesszer)
és minden más bőrbajl. Kisimítja a
ránccokat és himlőhelyeket, még ko-
ros egyenetlen is ade bájos arczszínt
kölesztés, ára 50 kr., nagy 1 forint.
Margit hölgyport 60 kr., 3 szinben.
Margit szappan 35 kr., Margit
főgypp (Záhupsta) 50 kr.
Készítő FÖLDES gyógyszerháza,
Aradon Deák Ferenc-utca 11. sz.
Főraktár: **Török József** gyógyszerháza, Buda-
pesten, Király-utca 12.

Elixir de Spa
La plus agréable des Liqueurs
Schaltin, Pierry & Co à Spa
Az előkelő világ liköre
1858 óta.
Főraktár: **J. PAUL LIEBE**
Tetschen a/Elbe.
Tudakozódások raktár iránt Tetschen a/Elbe
kéretnek. 7930

Vérszegények és lábbadozók
Serravallo Chinabort vassal igyanak
1/2 liter ára 1 frt 20 kr.
1 liter ára 2 frt 20 kr.
Készítő Serravallo gyógyszerész Triestben.
Pompás ízű, a miót a gyermekek is igen szívesen isszák.
Sokszor kitüntették. Minden gyógyszerárban kaphni.

Cacao van Louten
A leggyöngébb gyomor is megemészti, mert teljesen
tisztá és könnyen emészthető. 7673

A székrekedés a legtöbb betegség kuforrása!
Segítsük tehát elő a gyomor működését a belek rendszer
kiürítését. Ezt legelőnyösebben előírjuk a
TANAR-INDIEN
frissítő és hashajtó gyümölcslevek által, melyek kiffino
hatásuknak köszönhetően a orvosi szakértők által
ajánlatosnak székrekedés és ennek következményei u. m.
aranyér, vértüdomlás, fejfájás, étvágytalanság,
máj-, epe-, gyomor-, bélbántalmak stb. ellen Uo-
foglalkozásokhoz köztét egyenként a városi lakóknak
megbecsülhetetlen gyógyszer, mert vele a bélürülés is
szabályozható. Ára egy doboznak bérmentve küldéssel 1 frt
10 kr. E szer valódi minőségben kapható a készítőnél
SCHULEK BELA gyógyszerésznél
KUN-SZT-MIKLÓSON. 7909
Budapesti főraktár: **dr. Egger-féle** gyógyszerháza «Nádor»
hoz, VI., Váci-körút 17. és **Lux Mihály** Múzeum-körút.

Saját készítményü
Tornaeszközök és mindenemü hálók.
Valódi orosz sárczipők és a legjobb gyárt-
mányu korcsolyák. — Nagy választék a
legkülönlegesebb társasjátékokból.
SEFFER ANTAL
kötél- és szinag-árak raktára
Budapest IV. kerület, (Károlylaktanya)
Károly-utca 12. 7920
Vidékre árjegyzék szerint.

EPILEPSZIA.
(Nyavalyatörés, nehézkör.)
Biztos gyógyulás az «Antiepileptique de Liège» által az
idegbántalmak minden neméből, kivált pedig a napjainkig gyó-
gyíthatatlannak tartott epilepsziából. A típusát hó fénylőcsontidat
és a gyógyulási esetek nagy számát igazoló bizonyítványokat
tartalmaz. Ezt mindenki ingyen megtaphatja, ki bérmentes leve-
lben kéri. Címmező:
M. FANYAU gyógyszerész
LILLE (Nord) 7786
vagy **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-u. 12.

KIRÁLYNŐ-ARCZCRÉME,
legjobbnek ismert arczsépitő a világon.
Ezen arczéme a legelőnyösebb idő
alatt eltávolít az arczról minden
bőrmitéltanságot, u. m. szepőt,
pőrszemec, médeszem stb., a azt
bőrféhérré és üdévá teszi. Teljesen
ártalmatlan. **Egy tégely 70 kr.,**
három tégely 200 kr.,
három tégely 200 kr.,
50 kr. — Király-nő-hölgyport
fehér, rózsás és crème szinben
1 doboz 70 krajczár. Szétkül-
dés 751
Főraktár:
Temesváry József
Arany-gyógyszerháza
Zombor, Jókai-tér 2.
Budapest **Török József** gyó-
gyházában, Király-utca 12. sz.

A mi téli kabátaink feltűnést keltenek.
Egy elegáns öltöny 12 frt, téli kabát
14 forint és feljebb az «Angol szabó-
nál» Kohn Heilmann és fia, Budapest,
Károly-körút 12. földszint és első eme-
let kaphatók. Szabott áruk. Tessék
a czimünkre figyelni. 7876

Magyarország legszebb látványossága
A hódoló diszfelvonulás.
Óriási körkép
festette Eisenhut Ferencz.
Látható Városliget Andrassy-út végén
a magyar körkép-társaság palotájában
reggel 9 órától este 5 1/2 óráig
Belépő díj 50 krajczár. 7801
Gyermekek és katonajegy örmestertől lefelé 30 kr.

VASÁRNAPI UJSÁG
51. SZÁM. 1898. BUDAPEST, DECEMBER 18. 45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és 1 egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6 •
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt
félévre — 4 •
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5
félévre — 2.50
Külföldi előfizetőknek a postallag
meghatározott viteldíj is esztolandó.

CSEH ERVIN,
AZ ÚJ HORVÁT-SZLAVON-DALMÁT MINISZTER.
Ausztriával való kiegyezés megfeneklése
és az állami költségvetés letárgyalásáig a
minisztérium részére ideiglenes főlhatal-
mazást kéro törvényjavaslat miatt támadt ne-
hézségek részleges kormányválságot okoztak,
a mennyiben Josipovich Imre, az eddigi horvát-
szlavon-dalmát miniszter állásáról lemondott.
Igy megüresedett az a fontos miniszteri állás,
melyet az 1868. évi XXX. törvényekik alapján
a végre szerveztek, hogy ez állás betöltője, mint
társországok önkormányzata megmarad-e saját
hatásköre korlátai közt, nem sérti-e az anyaország
irányában megoszott alkotmányos viszonyt,
más részről pedig képviselője legyen a magyar
miniszterium kebelében a társországok érdekei-
nek. A «tárca nélkül» jelző azt jelenti, hogy
a társországok kormányzatának
vezetése tulajdonképen a Zágráb-
ban székelő bán kezében van, ki
alatt az önkormányzatilag intézett
belügyekben, u. m. a bel-, az igaz-
ság-, meg a vallás- és közoktatási
ügyekben egyes osztályfőnökök mű-
ködnek, míg a közös magyar kor-
mányban tárca nélkül ülő minisz-
ter az általános politikát képviseli,
s az anya- és társországok közötti
szoros közjogi kapcsolatnak sze-
mélyesítője, megtestesítője s any-
nyiban a bánnak is föltette áll,
hogy a bánnak ő felségéhez inté-
zett előterjesztéseit ő terjeszti föl,
noha változatlanul; de ha azt látná,
hogy az ilyen előterjesztés az 1868.
évi XXX. törvényekikben körülírt
állami vagy érdekközösség szem-
pontjából sérelmes és e részbeli
aggodalma a bán meghallgatása
után sem oszlanék el: azokhoz a
saját, illetőleg a magyar közös kor-
mány észrevételeit is mellékli.

Mint már e rövid vázlatból is
látható, erre a miniszteri állásra
csak olyan férfiú lehet alkalmas,
a ki az anyaország és a társorszá-
gok együvé tartozandóságának föl-
tétlen híve, a ki a magyar és horvát,
sokszor ellentétes szempontokat

összeegyeztetni hajlandó is, képes is, a ki bizal-
mat tud kelteni maga iránt úgy szűkebb, mint
tágabb hazájában, a ki egy szóval jó horvát
hazafi a nélkül, hogy kevesebb lenne jó magyar
hazafi is.
Az első újabb alkotmányos magyar kormány
megalakulása óta lefolyt 30 év alatt oly szeren-
csések voltunk, hogy e miniszteri székek időn-
kénti betöltői mind ilyen férfiak voltak. Bizo-
nyítja ezt az is, hogy ez álláson három évtized
alatt csak négyszer történt személyváltozás;
ugyanis 1868 végétől 1871 elejéig Bedekovich
Kálmán, 1871-től 1876 február végeig gróf
Pejacsevich Péter, 1876-tól 1889 augusztusáig
ismét Bedekovich Kálmán, 1889 augusztus köz-
zepétől pedig 1898 decemberéig Josipovich
Imre vitte s mindannyi közmegelekedésre a
horvát-szlavon-dalmát miniszteri tisztelet.
Most Josipovich lemondásával ismét olyan
férfiúra fordult a magyar kormány figyelme, a

Erdélyi fényképe után.
CSEH ERVIN, AZ ÚJ HORVÁT-SZLAVON-DALMÁT MINISZTER.

ki elődeinek jeles tulajdonaival bir. Cseh Ervin,
Szerém megye eddigi főispánja ez a férfiú, kinek
személyét és közéletbeli szereplését a követke-
zőkben kívánjuk ismertetni olvasóinkkal.
Szent-katolnai Cseh Ervin régi erdélyi (há-
romszéki) nemes család ivadéka. Atyja katonai
tiszt volt s a Szerém megyén telepedett le, Valpón;
ott született fia, Ervin, 1838 márczius 23-án.
Atyjának egyik húga, báró Prandauné (Majláth
Györgyné anyja), a másik pedig Gromon Dezső
kittinó honvédelmi államtitkár anyja volt. Cseh Ervin
kittinó nevelésben részesült. Középiszkolai tanul-
mányait Pécsen, Temesvárott és Bécsben vé-
gezte; aztán a magyar-óvári gazdasági aka-
démian tanult, melynek vezégtével hosszabb
külföldi tanulmányútát tett. Középiszkolai tanul-
mányait Pécsen, Temesvárott és Bécsben vé-
gezte; aztán a magyar-óvári gazdasági aka-
démian tanult, melynek vezégtével hosszabb
külföldi tanulmányútát tett. Haza törve atyjá-
nak bácskai birtokán gazdálkodott s nemsokára
családot is alapított, nőül vevén a szintén régi
nemes családból származott Adamovics Antal
leányát, Fannyt, ki nagy műveltségével, jóté-
konyságával és fényes háztartásával
általánosán ünnepeit hölgye
volt a Szerém megyén. Nejevel a
verőzemeyei Erdőd uradalom
felelőszét kapta, melyhez utóbb a
másik felelőszét is megvásárolta.
Azóta mind máig Erdőd volt
kedvelt lakóhelye, hol különösen
a szőlőgazdaságot nagy sikerrel
üzte, de egyszersmind egész ura-
dalmát mintagazdasággá emelte.
Gazdasági bő ismereteit és tevé-
kenységét azonban a közzőra is
gyümölcsöztette. Elnöke lett a
szlavóniai gazdasági egyesületnek,
melyet úgy szólván ő teremtett
meg s csakhamar oly erőssé fej-
lesztett, hogy ez egyesületnek ma
már húsz fiókja van Szlavóniában.
E téren szerzett rendkívüli érde-
meiért ő felsége 1885-ben a III-a
osztályú vaskoronarenddel tüntette
ki. A következő 1886. évben a köz-
igazgatás szervezésekor Szerém-
megye főispánjává nevezetett ki.
Tizenkét évi főispáni működése
alatt főleg arra törekedett, hogy
azokat a nemzeti és felekezeti
ellentéteket, melyek megyéjében
különösen a horvát és szerb la-
kosság közt mutatkoztak, meg-
szüntesse, a mi oly szerencsésen

sikerült is, hogy ma a Szerémségben nemzeti-ségi czivódások nincsenek.

Cseh Ervin, mint főispán, tagja volt a horvát tartománygyűlésnek, s úgy ott, valamint az előkelő társadalomban való szereplésével általános becsülést és tiszteletet vívott ki magának.

Nagy buzgóságot és tevékenységet tanúsít az egyházi ügyek terén is, mint az alsó-baranya-bácsi református egyházmegye gondnoka és világi elnöke.

Néhány évvel ezelőtt felesége elhalálozván, azóta özvegyen él; gyermekei nincsenek. Jótékonyágáról ismeretes és különösen sokat köszönő áldozatokra való készségének a református egyház, melynek anyagi fölvirágoztatásán is bőkezűleg fáradozik.

Cseh Ervin miniszter megnyerő, szeretetreméltó férfiú, kinek rugalmas természetén és nyájas arcán a hófehér körszakáll mellett is alig látszik meg, hogy a 60 évet már betöltötte. Teljes jó erőben van, a mi reményt nyújt arra, hogy a közügyek intézésében még sok szolgáló tehet a hazának.

HEGYLAKÓK KÖZT.

A mikor felzúdul a zord tél viharja,
Rémes hegybőlnek megered a hangja,
Bengenek a tetőn fenn a sziklavárak,
Popognak az erdőn a nagy fenyőszálak;
Kiesi falujában, összerovott házban,
Melynek az ablakán csak a jégvirág van,
Dideregve a nép a kuozkóban kushad,
Hó alatt a tető majdnem rája roskad.

Mintha a pacsirtát utca szélén látnám,
Akkor itt a népség úgy nyomorog árván;
Kopott a ruhája, szíktós az ebédje,
Kiesi kenyéréhez sokat alszik délre;
Elfonnyad az izma, meggyengül a lába,
A boeszkora szíjját tüzelde hiába, —
Ezt a szegény népet ha ilyenkor látom,
Istenem, istenem, hajh! beh megsajnálom!

De mikor a szép nyár napsugara feljön,
Csillog a verőfény a rengeteg erdőn,
Árnyat vet a gyeprre a fenyűfa szárnya,
Illatot lehel a hegyi rét a nyádra;
Felkurjant a tetőn a falu legénye,
Érezhangja legördül, mint szikla, a mélybe,
Rá visszafelelnek a völgyben a lányok,
Sarló a kezükben s dalra nyílik szájok . . .

Mintha légbe szállni látnám a pacsirtát,
Csengenek a halmok, csengenek a sziklák,
Víg raja a népek, oly közel az éghez,
Mint a madár szárnyal, mint a madár érez;
Fészke is a bokor, mint a vadgalambnak,
Este is ott hallik búgása a dalnak, —
Ezt a boldog népet ha ilyenkor nézem,
Istenem, istenem, hajh! beh megirigylem!

Fejes István.

RAJTA, ÜRÜLJÖN A POHÁR!...

Elbeszélés. — Irta Szívós Béla.

Az ősi diákkorcsmából messze kiharsogott a régi diáknak egy-egy foszlánya s felverte a szürkülő hajnal csöndjét:

Igyunk, az ember egyszer él,
Az évek elsuhanak,
Rajta, ürüljön a pohár,
Mig isztok, a bú messze jár . . .

Egy jól megtermett czivis-polgár, a ki szekere-n a tanyájára igyekezett, arra fordította kövér, vörös arcát s helyeslően így morgott magában:

— Ugyancsak jól mulatnak a diák urak!
Részben igazsága is volt a derék czivisnek,
mert a diákok csakugyan mulattak, de egyúttal bizony keseregtek is. Számtalanszor eldalolták

már ezen a helyen ezt a nótát, de még sohasem fűjták olyan keservesen, mint most. Azok az érczes, erőteljes hangok olykor-olykor igazi fájdalomtól reszkettek meg. Valódi bú lepte most el szívöket, a mit eddig csak a nótából ismertek.

Huszonöt vén diák vigasztalhatta magát abban a kis korcsmában, a kik valamikor mint apró gyermekek kerültek össze egy osztályba, s átkop-lalván a hosszú iskolai éveket, most mint meglett, szakalos, bajszos emberek vesznek egymástól búcsút, ki tudja: talán örökre.

Mert hát tudni kell, hogy ez a huszonöt le-gény most végezte be iskoláit; lerakták az utolsó vizsgát is s immár szárnyaikra kelnek. Ki a vilá-gba, szerteszét!

Isten hozzád, te keservekben, örömekekben gazdag diákelet, áldjon Isten, öreg kollégium!

De hát mielőtt elváltak volna egymástól az annyi örömben, bajban részes hű pajtások, még egyszer összegyűltek ide, ebbe az ősi korcsmába, hogy itt vegyenek egymástól búcsút, itt mulassák még végig az utolsó éjszakát, mely a diákeletet az ismeretlen jövődtől elválasztja.

Ezért hangzott hát olyan érzéssel az a *«Rajta, ürüljön a pohár»*.

S ürült is valóban, nem kellett nagyon biztatni.

Közben elhatározták a diákok, hogy mához tíz esztendőre és azután is minden tizedik évben összegyűlekeznek ezen a helyen. Hiszen lehetetlen az, hogy most végképen elválnának egymástól!

Ez a határozat egy kicsit megvizsgálta a jó fiukat s újult erővel, vidámabban zendült fel a nóta.

De az apró, pókhálós ablakok egyre jobban kezdtek világosodni, sőt az egyikén már a nap pirosuló sugara is bekaesintott.

Válni kellett.

Megint keservekben kezdett zengeni a búcsú-nóta s a diákok lassan kihűzódtak a korcsmából. Egy pár pajtást ott várta már az állás alatt a szekér is, a mely a jövődől otthonba elszállítja.

Az egyik üres meszes szekér volt; ez Darvas Miskát, a híres bikahangú basszistát, a kántus szemefényét, viszi valahova a hegyek közé kántornak; a másik szekér búzáat hozott tegnap a piacra s most egyúttal hazaszállítja az új rektort.

Elbúcsúzott a két diák, a kocsisok nagy nehezen neki indítottak, a többi diák pedig még egyszer rázendítette, hogy:

Rajta, ürüljön a pohár . . .

Az új rektor csak a kulacsával iteggett vissza az üléstől, Darvas Miska pedig, mintha most is a kántus közt énekelne, a meszes szekér nyirkó zörgése közben, hátrafordulva fújta a basszust:

. . . ta . . . rül . . . jön a po . . . háár . . .

Közben kövér könnyeseppék peregettek végig becsületes ábrázatán.

Azután a por és távoltság apránként mindenestől elnyelte.

* . . .

Hanem hát igazsága volt a nótának, mert «az évek csakugyan gyorsan elsuhanak», s egyszer csak azon vették észre a jó pajtások, hogy az első tíz esztendő eltelt.

No, be is gyülekeztek mind hűségeken a régi kis korcsmában, épen csak a szegény Pándi koma hiányzott, a ki harmadéve belefuladt a Körösbe.

Legelőbb megérkezett valamennyi között Darvas Miska, pedig csak amugy gyalogszettel jött be a jámbor. Meszes szekérnek épen nem volt járója a városba, egyéb alkalmatosságra meg nem télt. Híjába, szörnű gyenge az eklézsia. Főfizetés a szilva volna, a mi minden fáról egy-egy rázintásra, meg egy-egy toppintásra le-hull, de hát az idén a kód elcsapta a virágot.

Azonban a Miska lábának sem kód, sem egyéb nem ártott; behallgott takarosan s ott várta

már a pajtásokat jó előre a korcsmaajtóban s a mint egyik-másik megérkezett, hatalmas resze-lős hangján, üdvözlésképen rázendítette a régi kedves éneket:

Rajta, ürüljön a pohár . . .

Az első tíz évi találkozás nagyszerűen sikerült. Egy kicsit elsajnálkoztak a vízbe halt jó pajtáson, hanem azután feledve lett minden.

Folyt a dal és ürült a pohár emberül.

*

Megint elmúlt a másik tíz év is. S újra Miska érkezett be legelőbb. Még pedig ezúttal szeren-cséje volt: meszes szekér került alá. Torka nem gyengült egy cseppet sem, örömtől áradozva fogadta most is az egymás után hullongó pajtá-sokat. Nem feledte el a régi nótát, sőt mint nyilvánvaló volt, buzgón követte is annak in-telmeit. Miskülömben csak az a ruha volt rajta, a mi ezelőtt tíz esztendővel. Hiába, mostaná-ban megint nem volt jó szilva-termés.

Hanem a pajtások közül sok hiányzott. Vagy hatan elköltöztek e siralom völgyéből, míg az egyik pajtás, a ki közben képviselő és nagy férfiú lett, csak rövid sürgönyt küldött, hogy nem jöhet.

A többiek azt suttozták, hogy elkevélyedett, szégyel már közéjük jönni, csak Darvas Miska nem hitte; örült hajdani pajtása nagy előme-netelén.

— Lám, ki hitte volna! Hiszen mindig én se-gitettem ki sugással s most mégis milyen híres hazafi.

Különbön furesának tetszett Miskának, hogy mennyire megváltozik az emberi természet. Lám, a Pali, Józsi, Pista, Peti, micsoda vigak, csintalanok voltak hajdanában, mikor még együtt koplaltak a kollégiumban; s most, hogy felvitte Isten a dolgukat, meghízta, szép ruhá-ban járnak, ime, milyen szólanok lettek. De még az emlékezetük is meggyengült. Lám, ő rá is alig ismertek rá.

De azért Miska nagyon boldog volt, hogy a tanuló-társai ilyen országos emberek lettek. Ki esperes, ki nagy pap, ki főbíró, ki követ, ki más! S a mint másnap hazafelé döcögött az ő meszes szekéren, olyan boldogan dalogatta a pohár üritést, hogy szintugy zengett bele az a ritkás nyírfa erdő az útfélen.

*

De haj, az évek csak teltek, csak multak, gyorsan és kevés jó szilvatermést hozva.

Eljött a harminczadik, majd a negyvenedik évi találkozás is.

De mindig kevesebben, kevesebben gyűltek már össze. Sokat kikisérgettek apránként az aká-czos természetbe, mások meg el is feledkeztek az egész dologról.

Csak öt-hatan jelentek meg, de most is mindig a jó Miska volt az első. A mint a beér-kezőktől egy-egy régi pajtás haláláról értesült, nagy könnyek peregettek végig sovány, szegletes arcán, őszbe csavarodott, bozontos szakállán, azután régi módon elkezdte dalolni a *«Rajta üritétek»*-et, de bizony keservesen, nagyon keservesen. A mint felhajtotta a poharat, sokszor belegördült abba egy-egy könyvessepp is.

— Én nem tudom, gyerekek, mintha a bor sem olyan volna már, mint hajdanta. Olyan sós ízű . . .

Most már a nyires erdőn is esendesen ment keresztül hazafelé. Rá-rá kezdte ugyan, hogy *«Rajta ürüljön»*, . . . de nem mondta tovább. Egyet legyintett a tenyerével: s nagyot sóhajtott:

— Az évek elsuhanak . . .

*

S bizony suhantak. Elérkezett az ötvenedik esztendő is. Miska bácsi már rég arról gondolkozott:

Vajjon kik lehetnek még meg közéletek, lel-kem jó pajtásaim, vajjon kik? Az ispán újságja-ból olvasta három-négy társnak is a halálát. Meghalt a híres képviselő is, meg az esperes is, s hány lehet olyan, a ki még bele se tettek az újságba! Hátha csak magam vagyok már! . . . De hát nem volt még maga.

Egyszer csak levelet kapott a városból, a hol a kollégium van. Nem igen szoktak neki írni, ötven esztendő alatt nem kapott öt levelet. Ugyan ki írhat neki és mit?

Hát a Som Pali pajtás írt neki, a ki ott telepedett volt meg a kollégium városában. Azt írta, hogy már csak ketten vannak életben, bár ő

Róna József: Zene-lecke.

Ligeti Miklós: Ádám és Éva.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

maga is beteges. Hanem hát Miskát szivesen várja; legalább ketten tartsák meg a nyilván utolsó összejövetelt.

Miska bácsi megöröglötte a szemét, szépen összehajította a levelet s átment a szomszédba a mézáróshoz. Volt egy borjucskája, hamarjában eladta neki.

Kellett a vasútra az ára, mert azóta vasút is épült már arra felé, azon hordják a meszet is, nem szekéren; az öreg legénynek meg gyenge már az ina olyan hosszú útra.

*

— Csodálatos ez a vasút. Milyen hamar el-viszi az embert! Lám, már itt van a város. De hogy megváltozott ez is az utóbbi tíz év óta! A régi házak közül alig van már meg egy is. Minden új, minden. Ni, még azt a vén fát is kiásták az iskola elől. Ejnye, ejnye. Bizony apránként elpusztul már minden régi, minden ismerős . . .

Szomorú énsóváltotta a fejét a jó Miska bácsi s elgondolkozva ballagott a Hatvani-utca felé; ott lakik az ő Som Pali barátja, az egye-düli, a ki a régiak közül még megmaradt.

A mint az utcába befordult, nagy sereg ember jött vele szemközt. Elől a diák-kántus éne-kelt.

— Ugyan kit temethetnek? Nevezetes ember lehetett, hogy az egész kántus kirukkolt neki . . . Bár a basszust gyengéltem egy kicsit. Hej, az én időmben . . .

E közben odaérkezett a halottas menet. A ko-porsó alig látszott a sok koszorútól, de mégis el lehetett az oldalán annyit olvasni hogy: *Som Pál*.

Az öreg Miska bácsi nagyot tántorodott, de hogy a sok nép jobbról is, balról is lökdöste, ma-gához tért, levette ócska kalapját, oda furako-dott a koporsóhoz s imbolygó léptekkel balla-gott ő is a többi után.

A körülte levők el nem tudták gondolni: mi-féle kopott, vén ember lehet az, a ki olyan zo-kogva kíséri a koporsót.

*

A mint hazaért Miska bácsi a falujába, sokáig járkált le s fel magános szobáskájában. Majd, mintha valami jutott volna eszébe, levette a szegről régi nagy kancsóját, egy talpatört poharat kikészített az asztalra s így sóhajtott:

— Hát magam maradtam. Magam, magam!

Azzal felvette a kancsót, átment a korcsmába s telehozta borral. A borjú árából futotta még annyi.

Leült aztán az öreg, töltött s ivott, azután megint töltött, megint ivott.

Közben végig gondolta az egész diákeletet. Mikor legelőször beiratkozott, mikor a jeles 14-ben lakott, mikor a vizsgákat átszurkolta, mikor legelőször járt, mikor elesipték az öreg tanár kedvezet kacsát. Szegény Som Pali is ott volt . . . Hát azok a kedves tíz éves talál-kozások! Mindig ő volt a legelső, ő fogadta a pajtásokat egyenként azzal a régi nótával hogy . . .

Most hirtelen felállott az öreg Miska bácsi, színtülig töltötte poharát, felemelte magásra s mint hajdanában rázendítette:

Igyunk, az ember egyszer él,
Az évek elsuhanak,
Rajta, ürüljön a pohár . . .

Tovább nem tudta mondani. Csörömpölve esett ki kezéből a csorba eszköz, maga pedig egy mély sóhajással lehanyatlott ócska székébe. Ósz feje megkoppantotta az asztalt, azután esen-des lett minden.

SZÉLCSEND.

Részlet az amerikai-spanyol háborúból.

Irta Virter Ferencz.

Köröskörül szélcsend.

A tengerből sima lapján nem szánt a szél hullámvolgyeket; csak az a finom reczélet reszket rajta, olyan, mint a fátyol-szövedék: a víz tükrözétében remegő kéz látszott ráfesteni a hajótest körvonalait.

Csönd. Nyugalom. Még a lobogó is bagydatan lapul össze fenn a dombtetőn: a parti erősség összelőtt romjain. — Már egy hét óta tart ez a csönd.

A fedélzet árnyas hűsén alszik néhány matróz. A nagy hallgatásban egyedül a mosquitók ezrede zümmögi csatalkialtását, a mint fellegszeri so-kaságban repkedik be a tropikus verőfény forró színaranyát.

A tisztai dohánzóban is teljes a nyugalom. Dáridó volt tegnap; öt hajóra szóló! A padlón piroslik még vére egy összetört palacsznak, beleszivta magát a parketté fájába. Az *«Oregon»* csatahajó érkezett meg tegnap, negyvennégy napi út után, a Csöndes-oczeánról. Azt ünne-peltük s ezért van ma csönd mindenütt.

A tiszték kabinjaiból itt-ott horkolás hangjai törnek elő; — a parancsnok lakosztálya előtt pedig lábujjhegyen lépked az arra lopózkodó: jaj, ki az álmodt megzavarni merné!

Csak lenn a fedélzetköz szelől-ajtáinál han-gos a vígság: czápára vadászik a sok henylő matróz.

A tengerfenék csaknem áttetszik a víz kristály tisztaságán, mit megmaranyoz a beleeső fény. Lenn, a mélység rejtelmeiben fúrge mozdulattal uszkal a sok hal. Pajzán virgoncszággal kaszabol maga körül ollójával a *soft crabs* (a tengeri pók); felszökik egészen a víz színéig, néhány másodpercig lubiczkol ott, — aztán lebukik újra. Néha loocsan egyet a csöndes víztükör s egy szempillantás alatt eltűnik az élet a mély-ség vízrétegében: a beléje dobott csalétek ha-talmas koczka pedig lassúsággal ereszkedik a fenék felé.

— *«Halt fast!»* (Feszítsd!) kiált e perczen egy hang a fedélzetközben s a matróz leveti magát a padlóra, megfeszíti lábát a korlátnál: úgy húzza a horog selyemzsinórját, mely őt leve-tette a lábáról.

— *«Shark! Shark!»* (Czapál!) ujjongások körül-álló s megragadják a zsinórt, mely feszül, ránt s néha akkorát rúg, hogy felbukik tőle az egész sor, mely beléje dől.

Lenn a mélyben pedig küzd a hatalmas erejű állat. Egész hullámokat ver a víztükörre. Két-ségbeesett küzdelem ez; halálviadal. Hatalmas farkával befelögzdik a vízbe s ekkor szaka-dásig feszül a zsinór. Pusztá kézzel tartani sem lehetne. Reá kell csavarni egy vasozlop rúd-jára.

Poll Hugó: «Mi atyánk, ki vagy a mennyekben.»

Canteen Baker, «a harmadik szakács», volt a hős. Az ő horgába akadt a hal. Ott állott a szelelő ajtó nyílásánál, ő húzta a zsinort első kézből, reá csavarva azt izmos karjaira s nagyokat kurjantott a már-már biztos diadalnak.

Az állat azonban nem engedett. Kétségbeesett erővel küzdött az erős markok ellen, de a zsinór hosszúsága mégis egyre fogy, már a vizes része következik, a tenger síkja alatt elötünik már a szörnyeteg teste, a mint csavarodik, hajlik, csapkod és dühöng, magasra vetve fel a viz porát. Folyik a verejték a kipirult arcokról, a kiáltások hangja felveri a csöndet: a fedélzet párkányánál megjelenik a felriadt kadét álmos ábrázatja, a tiszt kabinokban is megbontotta a nyugalmat ez a gonosz, álomrontó zaj.

— Nosza! előre! hajrá! húzd!

A zsinór feszül, pattog, — aztán nyekken egyet: ketté szakította a rettenetes feszerő, — s feldől a sor, mely belé fogódzott. . . a következő pillanatban pedig lezuhan egy test a vízbe: a szakács fekete zubbonya egy másodpercig még látszik a szétesapott habok közt.

— *Man over board!* — Egy ember a vízbe bukkott! — hangzik a rémült kiáltás.

Fenn a fedélzetről repülnek a mentőövek. Hármat is vetnek a habok közé. A vízbe bukkott kezére azonban rá volt csavarodva a zsinór vége s még mielőtt leoldhatta volna, szédítő sebességgel hurcolta magával az állat a mélységbe.

Egy teljes perc múlik el véghetlen esőndben, csak a mentő-csónak lebecsátásának zaja hallatszik. Szempillantás alatt benne terem négy matroz, aztán elsiklik a víz színén. . . Ötven ölnyre a hajótól felbukkant a vízből egy kipirult arc: a *Canteen Baker* feje, bágyadtan, kimerülten. Az evezők szinte meghajlanak, a csónak nyílirányt szökik, már-már odaér, még csak két lödítés kell neki, mikor a parancsnoki hidon elhangzik az őrségi tiszt iszonyat-kiáltása: — *Shark!* (Czápa).

Jobbról nyíl sebességével tör feléje egy másodperc csápa.

A verseny izgalma rettenetes volt. A rémület eltorzította az arcokat, a kezek önkénytelen mozdulattal nyúltak előre, mintha segíteni akarnának a távolon keresztül. . . A csónak s a csápa egyazon pillanatban érte el az elalátat,

kinek feje már a víz alá merült ismét, csak a fehér zubbony csillámlott elő a vízrétegből.

Egy matroz lehajolt a csónakból, hirtelen erős marokkal felrántotta a fuldoklót, de a lába fejét még elkapta a tenger farkasa s a vér pirosra festette a víz felületét. . .

*
Köröskörül szélesend!

A hajóórház előtt csöndesen lépked a sok matroz, várják a pajtás állapotáról a hírt. Nyilik az ajtó s a kiléptő segédorvost megostromolja a sok kérdező.

— «Meg fogjuk menteni,» — szól az orvos s erre csendben tovább mennek, szomorúan, halkán, nehogy a szenvedő nyugalma megzavarja a zaj. . .

*
Alkonyodik.

A *Guantanamo-öböl* mélyében horgonyon fekszik a hajók néma csoportzata; csak az «*Oregon*» fedélzetén folyik lázasan a munka: szentet vesz fel az «*Aberanda*» raktárából.

Bruck Miksa: Sváb udvar.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

A két hajót egymáshoz kapcsolják a nehéz kötelek.

Már egy hét óta pihennek az ágyúk; a roncsolások ki vannak javítva régen.* A part mellett fekszik a «*Marblehead*», az öböl szájánál magaslik a «*St.-Paul*». — Az «*Indiana*» s «*Texas*» már napok előtt elhagytak bennünket, czirkálják a tengert dél felé: *San-Jago de Kuba* öble táját, ötven mértföldnyire innen.

A parti erősségből katonáink fele már behúzódott a sziget bensejébe, hogy egyesüljenek az *abaiquiri* öbölben partra tett amerikai ezredekkel.

General Shafter szárazföldi manővereiről csak itt-ott szivárgott felénk egy-egy hír. *Wheeler* és *Joung* tábornokok összeköttetésbe léptek már egymással. *Roosevelt* ezredes *rough-riders* csapatai erős küzdelemben verték szét a spanyol századokat.

A *San-Juan-Hill* előtti esetepatéról mesés képeket hozott a hír. A *rough-riders* (vad lovasok) ördögökként harcoltak a túlerős ellenséggel. Szájukba szoritott késekkel, mindkét kézben revolverrel, szinte orkánként dőltek az ellen soraira, melynek erejét szét-dúlta a hihetetlen hősiesség. Maga *Roosevelt* ezredes is megsebesült a homlokán. Hullott a sok halott, vértől ázott a föld, a patak fodra pedig elsodorta a sebesülteket.

Az éjszak-amerikai *prairie*-k kóbor betyárjaiból alakult ez az ezred, — azokból a félvad, lovon élő pusztai betyárokból, kik Texas és Kansas államok véghetlen síkjait száguldják be, rablásból élnek, megállítják a postakocsikat s felverik egy-egy gazdag ültetvényes telepét, mint hajdan a mi alföldi betyárjaink. Mikor a háború kitört s Mac Kinley elnök felhívást intézett a haza ifjúságához, — a *prairie*-k e kalandorai egybegyűltek, felesküdték a zászló alá s *Roosevelt* ezredessel az élükön, ők voltak az elsők, kik Kubát megszállották.

A spanyolok ügyetlen hadi taktikája lehetővé

* A lefolyt háborúban tettek először kísérletet az úszó hajógyárral. Ily hajó volt a «*Vulcan*». Roppant terjedelmű testében a hajóépítés és ércműhelyek minden ága, egy valóságos gépgyár volt. Ötszáz-negyvenöt munkás, gépész, köztük hatvan mérnökkel, volt a hajón, mely ott termelt az ütközetekben megromlott csatahajóknál, javított s foldozott. A nagy *san-jagói* ütközet után is egy héttel a hajók már ismét jó állapotba voltak így helyezhetők.

tette az amerikai csapatoknak Kuba partját elérhetni. A körülzárt sziget erőit látszólagos ostromba fogták a csatahajók ütégei, hogy elvonják figyelmüket a lakatlan partokon történő behatolásra. Tizenötezer embert sikerült így partra tenni. Döntő ütközetre a szárazföldön nem került a sor. Az amerikai hadosztály 22. és 71. ezredei csak az erdők sűrűiben s a hegyek szakadécai közt verték fel a spanyolok bujkáló csapatait, kik részint éhségtől üzelve, részint a gyűlölet hangjára hallgatva, árulókká lettek s elszökdöstek ezredeiktől, hogy egyesüljenek a felkelőkkel, vagy saját kezökre dolgozzanak az általános zűrzavarban.

A kubaiak közt kitört az éhség. A spanyol rablók garázdálkodása következtében már a háború kitörésekor beütött közéjük a nyomor. Ruházatuk elrongyolódva, gyomruk üresen, — mi sem természetesebb, minthogy elpártoltak, letépték vállaikról a király czimerét s foglyokul ajánlkoztak *Shafter* tábornoknak, a hol legalább nem kell éhezniök.

Don Pascual Cervera y *Topete* spanyol admirális bujkálódásáról különféle hírek szivárogtak felénk. A hírek azonban ellentmondtak

Margitay Tihamér: Rontó Pál históriája.

Kacziány Ödön: Zárda-templom romok.

egymásnak, úgy, hogy teljesen lehetetlen volt a várva-várt spanyol flotta hollétének kitudása. Néha a *Nyugat-Indiák* szigeteiről hallatszott hír felőlük; másszor *Cape Verde* közeléből. Aztán ismét nyomtalanul eltűnt a flotta, mintha az Océán végtelen mélysége rejtette volna el őket a kutatók elől.

A *Guantanamo-öböl*ben volt központja az amerikai csatahajók manővereinek. Minduntalan megjelent egy-egy nagyobb csatahajó, szentet vagy vizet vett magára, azután tovább sietett.

Tegnap — június 20-ikán — érkezett meg *San-Franciscóból* az «*Oregon*». E hatalmas csatahajója az amerikai haditengerészetnek, egyike volt a legértékesebb és legerősebb páncélosoknak. Sötétszürkére festett aczélbordái közül 32 ágyúeső nyúlak előre; fedélzetén két tizenhárom hüvelykes átmérőjű dynamitgyűval, melyeknek egy lövegétől szétronszolódik a legerősebb hajótest is.

Megérkezése óriási lelkesedést keltett. Az üdvözlések hangja orkánserű zúgással hurrázott feléje, este felé pedig a «*Scindia*» tisztí ebédlőjében volt az öröm dözsölése. Szakácsunk

Bihari Sándor: Vízet merítő leányok a Tiszán.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

remekelt. A pompás halak, a friss élelmiszer, 44 napi pléhdobozos ebédek után, határtalan ovációval fogadtatott vendégbajtársaink sorában. A pezsgős üvegek valóságos csatazajt hallattak, mert szerezsen pinczéireink sehogy sem akarták felfogni, hogy az üvegek zajtalan felbontása a pinczér-sikk fő-fő kívánalma. Volt minden, csupán egy hiányzott a jókedv kerekébe — a *nőtársaság*. . . Hja, boldog szárazföldi urak, önök nem is sejtik, mennyire irigylí paradicsomi örömeiket a tengerész! A boulevardok esti lámpafénye, a korzók zajos, vig csoportzatai, a bálók zűrzavaros örömmámora, a mi önöknek mind oly mindennapi már, az nekünk álmaink netovábbja, egy elérhetetlen valami, mely a távlat emlékein át leküzdhetetlen vágyakat támaszt bennünk a szárazföld után. A poharak csengenek, a mámor felszáll az agyba, a kocczintások hangjai közt pedig örökön ez a mondat surran ki ajkaink: «éljenek hölgyeink!» Aztán előkerülnek a tárczák: mindenikben egy-egy fénykép, melyet mély gondolattal ölel körül a tekintet, s emlékeinkből kibontakozik egy jelenet képe, — a bűsű pilla-

A BETLÉRI KASTÉLY FŐHOMLOKZATA.

nata — mikor utolsó csókot leheltünk a szép arezra, melyben két könnyű szem beszélt felénk utolszor a némaságok ama jól értett szaván, mely kifejezi mindazt, a mit abban a perczen elvesztettünk: sokára, talán örökre is...

Alkonyodik. A nap már lement, nemsokára beáll az éjszaka. A part dombjain a katonai tábor fehér sátraira ráül a homály, mely lehűződik a tengerből síkjára is.

Kilenczok megszólal a trombita altató nótája, a lobogót bevonják s a hajómélyben hallatszik a nap utolsó lármája: a függőágyak kiosztása és felesatolása. — A trombita hangja elhallatszik a messze némaságba, mind halkabban, nyugalomra hívón; az utolsó hang hosszú, elhaló, — egész melódia van abban az egy hangban feloldva...

Alszik minden. Csupán a parancsnoki hidon áll a látszóes őrtsz s az őrség tompa lépteinek kongása kopog a fedélzeten.

Az éjszaka csöndes; csak a part felől hall-

szik néha valami kivehetlen nesz, de aztán az is elmúlik. Minden sötét, a tenger síkja, a domboldal, a hajók néma silhouettjei: nem világít sehol semmiféle fény.

... Tizenegy óra után kivilágott a parti tábor jelzőoszlopán három függélyes lámpa fénye: két fehér, közben egy pirossal. Ez katonai jeladás, melylyel segítséget kérnek a hajóktól.

A néma éjszakát hirtelen felriasztja egy hang, a «Marblehead» őrtszjének dörgő szava a szócsövön keresztül.

— «Hallo! Scindia there?» (Scindia ott?) kérdi a hang s hajónkon az őrtsz visszafeleli: «Yes, sir!» (Igen, uram!)

— «A parti tábor erősítést kér. Mennyi embert küldhet azonnal?» hangzik tovább a «Marblehead» szava.

— «Ötven embert fegyverben és tizet a nélkül,» volt a válasz részünkről.

— «Allright! — Készüljön!»

A parancsnokot nyomban felköltik s nem

sokára megered a zaj. Az éjszakában pedig tovább hallatszik a «Marblehead» szócsöve, át, a többi hajókhöz.

— «Hallo! «St.-Paul» there?»... A kérdés és felelet csak töredezőve hallatszik felénk, a hangok azonban tovább szólnak, hajóról-hajóra, — két perc után már újra zsiabong a mozgalom mindenütt: álmos képpel bukik fel a mélység ajtain a sok felköltött matróz.

Az altisztek éles sippjainak hangja felsikít a csöndben, mire glédában állanak a sorok; — a parancsnok pedig egy kézmozdulattal határt szab a tömeg sorában s rövid parancssal adja tudtul a kiválasztottaknak: — «Készülj!»

Három aczélesónak már a vizen lebeg. — Még öt perc, mialatt a beszállás gyorsan meg-esik, — s minden: egy-egy csónak élén a kiküldött tisztek: O'Mally, Hoopes és Powell hadnagyok.

A többiek alhatják az igazak álmát, — fekhelyére azonban senki vissza nem tér.

A három csónak megindul. Zajtalan csapód-nak az evezők a vízbe: gyakorlott matrózkezek nesztelen remekelése ez. A többi hajókról is megindulnak a segédcapatok, valamennyi csónak egyesül egy pontban, — aztán már csak néhány sötét folt látszik a víz színén, halkan repülve, mint egy-egy felhődarab.

Várakozásteljes óra telt el. Mit sem láttunk, mit sem hallottunk, — végtelen nyugalom volt mindenütt.

Éjfél után hallatszott az első zaj a partról, az a halk ropogás, a puskák pattogása, melynek hangját el-elkapkodja az éjszakai szellő.

Egy ideig ismét csend lett. A fedélzet korlátjára támaszkodva bámultunk az éjszakába, mely oly sötét, oly titokzatos. Ekkor a domboldal egyik pontján hirtelen felcsapott egy láng: valami meggyült sátor fénye, s ropogtak tovább a puskák, néha egy erős hanggá olvadva össze, melyben a hallucináció sikolyt is hallott, — elfojtott jajt...

A sátor leégett, már csak az üszkös parazsa csillogott a látszóes tüvegében, — aztán elhallgatott minden: a végtelen némaság ismét előmlött az éjszakára, melyben többé nem lett kivehető semmiféle csöndzavaró zaj.

Hajnali öt óra volt, mikor a csónakok vissza-

hozták embereink egy részét. A matrózokat elesigázták az álmatlan éjszaka fáradoimai, ruhájuk rongyokban lógott le testükről, befestve a sár, vér és korom piszkával.

A jelentés rövid volt:

«Az ellenek egy csapata tört a táborra; de visszaverett. O'Mally elesett. — A spanyol flotta búvóhelye felfedezve: San-Jago öblében fekszik.»

A TÖRÖK-SZENT-MIKLÓSI HONVÉDEMLÉK FELAVATÁSA.

Kegyeletes ünnepély folyt le november 27-én a török-szent-miklósi római kath. temetőben, hol ez alkalommal azon honvédek síremlékét leplezték le, a kik az 1849-iki szolnoki csatában megsebesülve, Török-Szent-Miklóson haltak meg s ott temették el.

A síremlék felállításának eszméjét Eigner Nándor török-szent-miklósi római kath. segéd-lelkész pendítette meg az ez évi márczius 15-iki kaszinói lakomán, s az eszme csakhamar a megvalósulás útjára jutott, s megalakult a bizottság, mely a gyűjtést megindította. A gyűjtés szép eredménnyel járt, s az emlékoszlop elkészülhetett. Ennek a leplezését tartották meg a fent említett napon.

Kora délután a városháza udvarára gyűltek össze a különböző testületek, körök tagjai, honnan mindegyik testület gyászfátyallal bevont zászló alatt vonult ki a temető felé, követve a nép nagy tömegétől. Elöl mentek a nőgyesület tagjai, azután a tüzoltó-egyesületi és a 48-as honvédek csapata, aztán a kaszinó, városi tisztviselők, a katolikus kör, iparos-olvasókör, földműves-olvasókör tagjai.

Mire az ünnepély kezdetét vette, mintegy ötezer ember volt együtt.

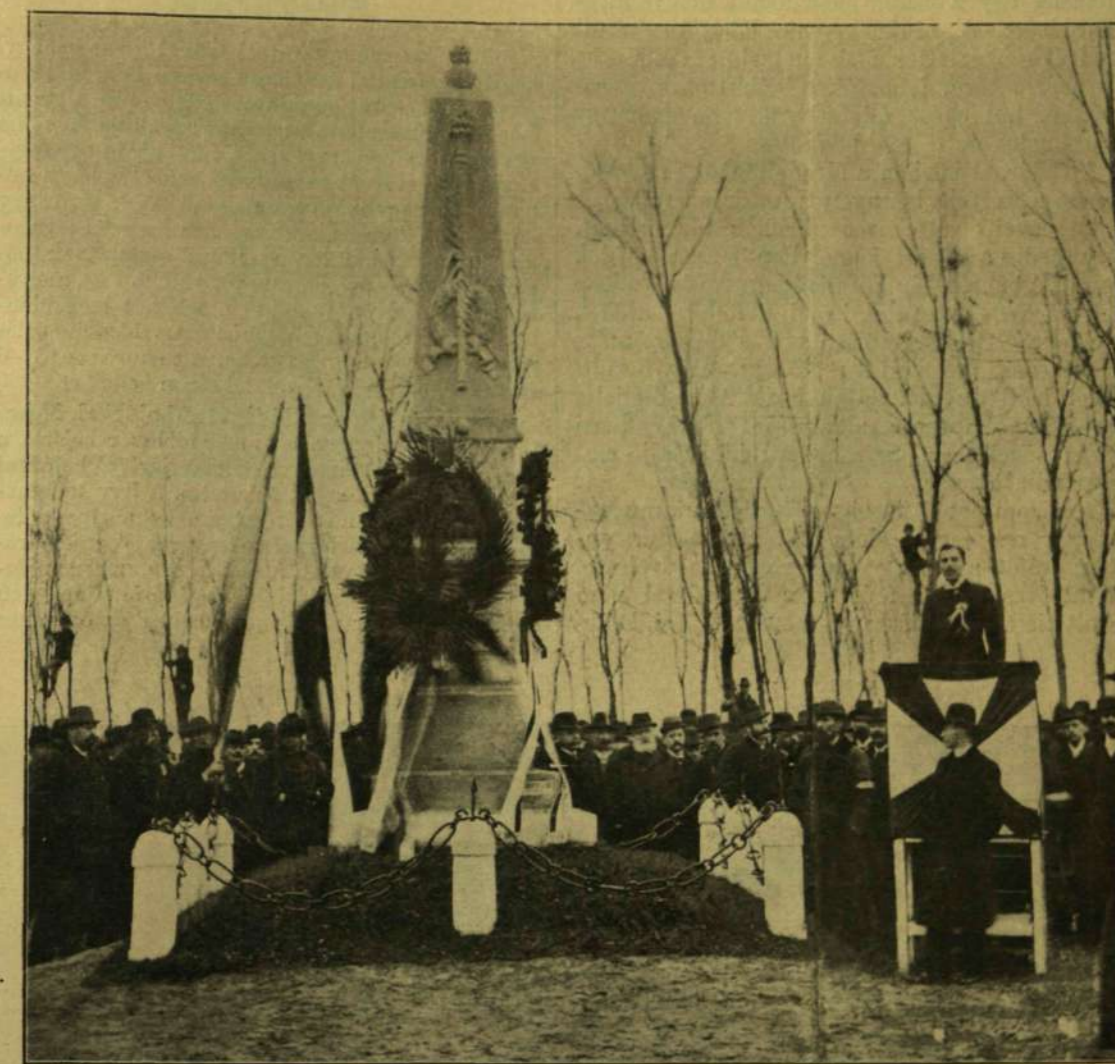
Az ünnepély a «Hymnus» eléneklésével kezdődött. Ezután Török-Szent-Miklós plebánosa, dr. Rélay Gyula czimzetes kanonok lelkes beszédben emlékezett meg a hősről s megáldotta, beszentelte az emlékoszlopot. Mire a különféle egyetek helyezték el koszorúikat. Ezután Eigner Nándor római kath. segéd-lelkész, a nemes eszme megpendítője lépett fel a szószékre, s mondotta el költői szárnyalású, hazafüi érzelmektől áthatott beszédben az emléktörténetét. Eigner beszéde után az iparos dalárda Huber: «Szabadságdal»-át énekelte. Azután Kuncze Imre, városi főjegyző mondotta el ünnepi beszédét.

A tetszéssel fogadott beszéd után a dalárda «Nyugosznak ők, a hősiak» kezdetű énekét adta elő. Ezután E. Kovács Gyula «Árpád siri álma» című költeményét szavalta el Dudás József tanár.

Végül a nagyközönség kalaplevéve a «Szózat»-ot énekelte el. Este társasvacsera fejezte be a hazafias ünnepélyt. D.

GÖMÖRMEGYEI FŐURI VADÁSZATOK.

A hazai vadászterületek közt kétségkívül a legnevezetesebbek közé tartozik az a nagy erdős terület, a mely Andrássy Géza gróf tulajdona s három vármegyében terül el, de legkiválóbb része ennek is a betléri uradalom. Ezzel kapcsolatos a fejedelmi kényelemmel és pompával berendezett kastély, melynek csak múkincseit fél millióra becsülik. A betléri uradalomhoz tartoznak a Rozsnyó, Nadabula, Betlér, Kis- és Nagy-Veszvéres, Henczkó, Alsó-Sajó, Gócs, Oláh-Pataka, Uhorna községek határában elterülő sűrű erdőségek, melyeket a vadállomány kímélése szempontjából évtizedek hosszú során át nem vágattak s csupán a száradni készülő fákat használják fel. Innét magyarázható aztán, hogy ott oly rendkívül dús a vadállomány s hogy a medve, vaddisznó annyira elszaporodtak, valamint azok a gyönyörű agancsos dámvadak is, melyeket még boldogult Manó gróf hozatott be Oroszországból s igen gyakran megtörténik, hogy az erdőn keresztül haladó személyvonat egy-egy egész özecsoportot kerget maga előtt. Egyébiránt nagy számban található még itt róka, vadmacska, hiúz, borz, nyest és más kártékony ragadozók is.

A TÖRÖK-SZENT-MIKLÓSI HONVÉDEMLÉK FELAVATÁSA.

Ezen vadászati területhez tartozik a pompás szulovai vadászkastély is, mely a Rozsnyó-hegy Iglóra vezető országúttól balra a Pozsáló-hegygel kapcsolatban Szulova-hegyen épült s mely arról nevezetes, hogy gróf Andrássy Gyula külügyministersége alatt rendezes itt töltötte a nyarat, ha testvérét, Manó gróft Betlérben meglátogatta. A szulovai hegyen valóságos öserdők terülnek el, hol nagyon szeret tartózkodni a sikeftajd, nyirfajd, középfajd, szalonka, császarmadar, de van bőven medve is, úgy, hogy Andrássy Manó gróf leányai sétéik alkalmával nem ritkán bukkantak már medvére.

Egy másik igen nagy vadászterület a gombaszögi és szádvári uradalom területén van, mely magában foglalja Gombaszög, Szilice község és a híres jégbarlang területét is, továbbá a Hosszurét, Körtvélyes, Derenk, Szádvár, Szögliget község határában elterülő erdőségeket. Itt különösen nagy számmal tartózkodnak a medvék, főképp a történeti nevezetességű Szádvár alatt elterülő erdőségekben. Ezeknek szélén a minap is fejszével vert agyon egy medvét az uradalmi juhász, kinek hűséges kísérőjét, a csacsi akarta szétmarcangolni.

A harmadik nagy vadászterület a zemplérmegyei parnói uradalomban van, hol leginkább a falkavadászatot űzik nagyban Szent Hubertus napján.

Az ezidei főuri vadászatok december 2-ikán igen nagy számú vendég jelenlétében folytak le a betléri és szádvári uradalom területén. Jelen voltak Andrássy Tivadar, Andrássy Gyula, Andrássy Sándor, Hadik-Barkóczy Endre, Széchenyi Imre, Zichy Andor, Széchenyi Bertalan, Esterházy Ferencz (a tatai gróf), Széchenyi Géza, Serényi Béla grófok; ezenkívül Auersperg Károly herceg vezérőrnagy, Fürstenfeld Egon gróf porosz nagybirtokos, valamint Berckheim báró ezredes a bécsi francia nagykövetségtől és Wardrop ezredes, a bécsi angol nagykövetség tagja.

A vadásztársasághoz dr. Maurer Arthur uradalmi orvos és Hízem terebisi plebános csatlakozott. Kocsikon vonultak fel az erdőri épületekhez, onnan pedig lóháton fel a hegyre, majd gyalog tovább a hegy élén, míg a számozott állásokon kiki elfoglalta a maga helyét.

Mindjárt a hajtás elején egy medve közelgett Széchenyi Imre gróf felé, a ki ezéba vette a hatalmas állatot, azonban csütörtököt

mondó fegyverének csattanására a maczkó megriadva Széchenyi Géza gróf mellett rohant el s az ő lövésére erősen vérezve menekült ki a hajtásból. A megsebzett medvét az erdészszemélyzet egy része vérebelek követte a hajtás után, le egész a Szulova-völgybe, de ámbár folyton vérvonatok jelölték útját, utól nem érheték. E hajtásban Berckheim báró két vaddisznót, Fürstenberg gróf egy vaddisznót ejtettek el. A másik hajtást a szomszédos Alsó-Závoz nevű erdőrezsben, a harmadikat Erzava-Herben tartották meg; a kinyomozott medvék egyik helyen sem kerültek a vadászok elé, de e két helyen Fürstenberg gróf egy, — Hadik-Barkóczy gróf három, — Andrássy Géza gróf egy, — Maurer dr. szintén egy vaddisznót lőttek. Kedden a Szulova-völgybe nyíló Krátki nevű erdőrezsbe vonult ki a vadásztársaság, a hol a felettebb kellemetlen ködös-szeles időjárás nagyon megnehezítette a vadászatot. Itt az első hajtásban a medvét, megérezve a veszedelemet, egy meredek, sziklás helyen törtek ki a hajtásból; az egyikre rápuskázott Berckheim báró, de eredménytelenül. A másik két hajtásban sem kerültek medvék a vadászok elé; disznó azonban minden hajtásban volt, de ezek közül is csak egy esett el; Wardrop ezredes lőtte; több erősen megsebesítve menekült el. Harmadnap a szádvári uradalom «Verő» nevű erdőrezsbe rándult át a főuri vadásztársaság. Szakadó eső érte őket utól az útbán, a mi még éjszaka is tartott. De mégis rendeztek két hajtást. Itt sem kerültek elő a maczkók, jóllehet az éjjel felaltak egy fél lovat; bizonyára megriadtak a hajtóktól, a kik órákig várakoztak ott a vadásztársaságra. Itt Fürstenberg gróf egy hatalmas vadkant lőtt. Esterházy gróf szintén egyet; megsebezve pedig több menekült el. Negyednap a kastély felletti «Dubnik» erdőrezst hajtatták meg, mely mint mindig, koronája volt a mulatságnak, jóllehet a nagy köd megakadályozta azt, hogy a vadászok az egész lövonalon kitérő vadakat színről-színre láthassák s az összes lövések eredményét figyelemmel kísérhessék. Ezúttal is egymást érték a fegyverdurrogások s a nyílt rétségen 8 vaddisznó terült el, a melyek közül kettőt Zichy gróf, kettőt Esterházy gróf, Fürstenberg gróf, Auersperg gróf, Berckheim báró és Maurer dr. pedig egyet-egyet ejtettek el. Innen a henzlóvi oldalra lovagolt fel a vadász-

Klász fényképe után.

GRÓF ANDRÁSSY GÉZA ÉS VADÁSZTÁRSASÁGA VADÁSZATRA INDULÁSKOR A BETLÉRI KASTÉLY ELŐTT.

társaság egy a csapóvasba akadt medve megtekintésére. A csakis egyik lábujján sérült medvét kieresztették a készen tartott faketrezbe s szekérre téve, lehozták a betleri park vadasházába, hol egész állatsereglet van már így összefogdosva.

A vadászat közben a fáradalmakat és az időjárás szeszélyeit könnyen tűró főurak vadászós villásreggelit vettek magukhoz a tűz mellett, este pedig a betleri kastélyban fényes ebédek voltak. A búcsúestén Fürstenberg gróf és Wadrop angol ezredes tartottak kedélyes felköszöntőket, melyekre Borkheim báró verses felköszöntése következett s a sikerült rögtönözés nagy derűséget keltett a jelenvoltak közt. A késő éjjelig tartó búcsú-vacsora alkalmával Berki Bertő rosznyói jeles cigányzenekara húzta a jó magyar nótákat.

A három napig tartó vadászatok után a vadásztársaság tagjai elutaztak, kivéve Fürstenberg grófit, a ki még visszamaradt medvelesre. A 62 éves porosz főúr ritka kitartással nem riadt vissza a vadászat e nemével járó kelle-

EGYVELEG.

* Az igazgyöngy-kereskedőket és a gyöngy-kagyló halászattal foglalkozó ceyloni és kínai tengerparti lakosokat nagy veszély fenyegeti. Ugyanis Boutan franciaia természetbávár azt állítja, hogy ha egy apró gyöngykagyló-golyócskát az igazgyöngy-kagylóba fűrt lyukba szorítanak, abból néhány hónap múlva nagy és kifogástalan szépségű igazgyöngy lesz. Ezen állításának beigazolására a párisi tudományos akadémia természettani osztályának néhány remek szépségű gyöngyöt mutatott be, melyeket más igazgyöngyöktől nem lehetett megkülönböztetni. Erre a hirre a párisi ékszertőzsdén valóságos gyöngy-válság állott be, a mennyiben 5-6 ezer frankot érő gyöngyök fele áron keltek el.

* Az éjszaki sark felé jégtörő-hajókkal. Makarov orosz tengernagy, a ki már többször bejárta a Csendes-oczeánt, most hatalmas jégtörő hajókkal akarja az éjszaki sarkot felkutatni. A terv tudományos számításokon és jórészt azokon a tapasztalatokon alapszik, melyeket a tengernagy a jégtörő-hajókkal 1864 óta tett. A „St. Mary” amerikai jégtörő-hajó háromezer löerejű gőzgépével könnyedén mozog egy méter vastag jégretegben és öt méter

pennyt adott neki ajándékol. Évek múlva, midőn a már dúsgazdaggá lett Barnato ismét Londonba jött, felkereste volt tanítóját, visszaadta a pennyt s kamatok fejében 1000 font sterlinget.

* A legmagasabbra repülő sárkány dícsősége egy bostoni papírsárkányé, mely közelebb 3695 méter magasságra jutott el, 84 1/2 méterrel magasabbra, mint az eddig megmértek legmagasabbika.

* Igen értékes nyakéke van Frigyes német császár özvegyének. Csak 32 gyöngyből áll, de értéke felülmúlja az egy millió koronát.

* A szellemek lakodalmá is divatban van Kínában. Az elhunyt fiúgyermekeket ugyanis abban az időben, midőn már házassalhatókká lettek volna, szintén elhunyt leányokkal összeházasítják, de előbb a két család megvitatja a dolgot s a csillagjós is nyilatkozatot ad ki, hogy a házasság szerencsés lesz.

* Hasznos ösztöndíjak. A párisi egyetemnek egy névtelen jöltevő 75,000 frankot adományozott oly megbízással, hogy a tanárok válogassák ki az öt erre legalkalmasabb fiatal embert s mindegyiknek adjanak 15-15,000 frankot, hogy azzal beutazzák a földgömböt s utjokban, tanulmányozván a társadalmi és közéletet, Franciaország javára szolgáló

László Fülöp: Carolatti Hans Carl herceg arcképe.

Telepy Károly: A lomniozi ösücs

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

metlenségtől és vállalkozását siker koronázta. E hó 9-én, pénteken délután 4 órakor egyik uradalmi erdészszel kiment medvelesre, az úgynevezett Krátki-völgybe, hol egy ló hullája volt kitéve csalétekül. A szenvedélyes vadász egész 10 óráig várt türelmesen, midőn egyszerre öt medve érkezett s ezek közül egy hatalmas him csakhamar ropogatni kezdte a csontokat, míg a többi négy tisztas távolból nézte a lakomát, mert a mint egyik-másik a lóhúshoz közeledett, azt az óriás haragos morgással és fenyegető mozdulattal riasztotta el. Egy óránál tovább bámulta ezt az érdekes és izgató jelenetet Fürstenberg gróf, majd a midőn nyugodtan cselba vehette a hatalmas állatot, eldőrdült a fegyvere s a medve nagy ordítással összegyorgott. A medve megsebesülése helyén másnap reggel tenyérrnyi hájat találtak az átlótt állatból, mely innen a néhány lépésnyire alább fekvő patakba vándorzott, onnan pedig a sűrűségbe húzódott. Érdekessé, hogy a gróf Fürstenberget kísérő uradalmi erdőfelügyelő véleménye szerint ez a hatalmas vadállat ugyanaz lehet, mely tavaly Ottó főherceg közelében Styaranka erdővédet megölte. Markó Miklós.

magas jégtorlaszokat is képes áttörni. Még ennél hatalmasabb jégtörőket is építettek újabb időben az oroszok a vladivostoki kikötő részére. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy Nansen szerint a jégtorlaszok a sarki tengerben ritkán haladják túl a nyolcz méter magasságot és a Jeges tengernek majdnem harmadrésze teljesen jégmentes, továbbá, hogy nyáron az olvadás és a sólerakodás következtében a jég számos helyen megreped, úgy elfogadhatjuk Makarov véleményét, mely szerint egy húszezer löerejű jégtörő minden akadályt legyőzhet. A tengernagy azt hiszi, hogy egy ilyen jégtörő az éjszaki szélesség 78°-ától elindulva, tizenkét nap alatt érhetné el a sarkot. Az Oroszországban nem rég végzett kísérletek szerint egy ilyen húszezer löerejű jégtörőnél még jobb szolgálatot tenne két, egyenkint tizezer löerejű és hatezer tonna hordképességűgel bíró jégtörő hajó, melyek egymás mögött dolgoznának. Makarov is ez utóbbi vélemény mellett van.

* Nevezetes kávéház van Velencében; 150 esztendő óta még soha sem zárták be, éjjel-nappal mindig nyitva áll.

* Fényes kamat. A nem rég elhunyt gyémántkirály, Barnato Barney tudvalevőleg igen szegény zsidó gyermek volt. Londonból elköltözése előtt tanítója, ki nagyon szerette, megáldotta őt s egy

tapasztalatokat tehessenek. Az ismeretlen jöltevő kikötötte, hogy az ösztöndíjat csak oly ifjak kapják meg, kik már teljesen jártasak az angol nyelvben, melynek nagy utjokban legtöbb hasznát fogják venni.

* Több mint 200 fiatal czápát fogtak közelebb egyetlen hálóval az éjszakai tengerben Skóthon partjától mintegy 50 kilométernyi távolságban. E helyen pedig a czápa ritkaság, mivel nagyobb mennyiségben inkább a Csendes-oczeánban fordul elő, de itt sem fogtak soha egyszerre ennyit.

* Öreg sport-emberek. New-York államban nemrég két öreg futott versenyt; a 76 éves Baku Henry és a 80 éves Styder Iré, az utóbbi lett győztes. 4 angol mérföldnyi (6437 méter) hosszú utat 43 1/2 perccel tett meg előbb, mint ellenfele. Még érdekesebb a 100 éves Machad esete, ki 1798-ban Ivernenből Londonba 830 kilométernyi utat tett meg gyalog 19 nap alatt csak azért, hogy nyugdíjának fölemelését kieszközölje. A görög Theodorian-tis Epherimus Nikolaos 70 éves korában az olimpiai játékokban mint versenytűtő győzött, az első díjat más nyerte el, de az öreg ezt rögtön kihívta s 1600 métert futva leverte. Később 76 éves korában még mindig 8 1/4 mérföldet (13.276 méter) tett meg 64 percz alatt.

TELEPY KÁROLY.

MARGITAY TIHAMÉR.

BIHARI SÁNDOR.

BRUCK MIKSA.

RÓNA JÓZSEF.

KACZIÁNY ÖDÖN.

LÁSZLÓ FÜLÖP.

POLL HUGÓ.

LIGETI MIKLÓS.

MAGYAR MŰVÉSZEK KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN.

III.

A téli kiállításon szereplő magyar képzőművészek képeinek és arcképeinek bemutatását mai számunkban a következőkkel folytatjuk.

Bihari Sándor, a magyar népeleti jelenetek jeles festője, a mostani kiállításon hét kisebb képet mutat be, a melyek mind arról tanúskodnak, hogy Bihari sokoldalú tehetsége még folytonos fejlődésben van. E képek mindegyike a szabad természet után készült, egy-egy elcsétt hangulat a nyári napokból; szinte mellékes rajtuk a kép tárgya. A „Velencei Grand Canale”-t

ábrázoló képe épen olyan igazi a színek hatásában, mint a „Mosonók” című másik képe. Bihari a magyar nemzeties jelleg feltüntetésében egyike első művészeinknek; ott élt az alföldi tiszta magyar nép között s úgy ismeri annak természetét, eredetiségét mint egy néprajztudós. Innen a közvetlen igazság, a mely képeiről visszatükröződik.

Bihari Nagy-Váradon, 1856-ban született. Művészeti tanulmányait a bécsi képzőművészeti akadémián kezdte meg Wurzinger és Blaas tanárok mellett. Majd Párisba ment, hol Jan Paul Laurens tanítványa volt két évig s magába szította a francia festészet új elveit. Ezek hatása alatt festette „Biro előtt” című életképét, melylyel az orsz. képzőművészeti társulat 1000 frtos díját nyerte el. Ezt követték többi jeles, nagy számú alkotásai, melyek mind magyar tárgyak. Legutóbbi nagyszabású tör-

ténelmi képével, melynek címe: „Zsigmond és Ulászló találkoznak Szent László sírjánál”, újabb babért szerzett művészi hírnevének.

Bruck Miksa 1863-ban Budapesten született. Művészeti tanulmányait a minta-rajztanodán, majd a müncheni akadémián folytatta. Több évig volt Párisban Bonnat L. mesternek tanítványa, honnan Budapestre Benczúr mesteriskolájába tért vissza. Első ismertebb festményét, a „Két szerelmes”-t is itt festette. Erőmeiket szerzett magának azzal, hogy létre hozta a ma is szépen virágzó „Magyar művásárlók

egyesületét, melynek ügyvivő titkára. Ó Fel-sége a király tulajdonában három képe van.

László Fülöpöt, nyolcz arckép van a kiállításán. A fiatalabb magyar arcképfestőknek egyik legkiválóbbja, a kinek minden művén meglátszik a jó iskola. Arcképeinek egyszerű beállításával párisi mestereinek finomult izlését követi. Igen ügyes a hasonlatosság eltalálásában, s festményei biztos kézzel és a rajzolásban való tökéletességről tesznek tanúságot.

László Fülöp 1869-ben Budapesten született. Négy évig tanult Letz Károly és Székely Bertalan mesterek vezetése alatt Budapesten, majd Liezenmayer Sándor mellé két évre Münchenbe került, honnan tanulmányai befejezésére egy évre Párisba ment Benjamin Constant és Lefebvre tanárokhoz. Haza térte után állította ki első nagyobb képét, az „Első mosást.” Az 1891-iki téli kiállításán „Regelő asszony” című képével megnyerte a műbarátok 1500 frtos díját. Most kiállított arcképei a külföldi udvarok előkelőségeit ábrázolják, melyeknek ma már szintén keresett festője.

LIGETI MIKLÓS, a ki a legfiatalabb szobrászok egyike, kedves tárgyú dekoratív szoborcsoportot állított ki „Ádám és Éva” címmel. Ligeti fiatal kora mellett is már két pályázaton kapott kitüntetését, ugyanis a Wesselényi emléktáblájának és a Garay szobrának pályázatán.

Ligeti 1871-ben született Budapesten. Tanulmányait Mátrai tanárnál kezdte, majd Strobl mellett folytatta. Főleg arcképekkel foglalkozott eddig. A műcsarnokban első műve, „Ámor”, továbbá a „Rákász fiú” és a „Csirkés leány” általános tetszést aratott.

MARGITAY TIHAMÉR a legnépszerűbb magyar festők egyike. A magyar szalonéletből vett derült és drámai tárgyú alkotásai széles körben ismertté tették művészi hírnevét. A mostani kiállításán hat képpel vesz részt, melyek közül mind a szabad természetből vette. Kedves jeleneteket ábrázol a gyermekek vidám életéből. Legsikerültebb műve azonban valamennyi között a „Rontó Pál históriája” című, melyet lapunk mai számában is bemutatunk. Margitay művészetével a „Vasárnapi Ujság” 1889 évi 52-ik száma külön is foglalkozott; ugyanott közölve életrajzi adatait is. Mostani képein művészetének új irányban való törekvése tűnik fel; a szabad természet friss színeinek visszatükröztesét kísérli meg sikerrel minden képén.

KACZIÁNY ÖDÖN egy igen sikerült képpel vesz részt a téli kiállításán. Holdvilágos éjjel homályba burkolódó zárdaromat festett, a mely már csak a lidérces és szellemek titkos tanyája. Misztikus hangulattal tükröződik vissza a mellette lévő posványos tó tükreben. Költői zamatú kép ez, melyen teljes erejében kifejezésre jut a művész önálló egység, eredetisége.

Kacziány mint művész sajtószertű külön tehetőség. 1852-ben Maros-Vásárhelyt született. Első lezkeit a festészetben Barabás Miklóstól nyerte. 1870-ben már Münchenbe ment Strehubertanárhoz s onnan rövid időre a bécsi akadémiára. De ismét Münchenbe vágott vissza, a hol Wagner és Seitz tanítványa volt három évig. Azután tanulmányai befejezésére Párisba utazott Gerometanárnál az „École des Beaux Arts”-ba. Párisból haza térve arcképfestéssel foglalkozott, majd rajztanári állást vállalt el Szegeden. A nyolczvanas évek elején festette legsikerültebb képeit. Az alföldi népelelet ábrázoló és bibliai tárgyú képeit minden kiállításán lehet látni. Egy legjobb műve, a „Vita longa, ars brevis” című. Olaszországban a monumentális festészet ápolására alakult egyesület tiszteleti tagjának választotta. „Krisztus sirba tétele” és „Vizio nagy péntek hajnalán” című festményei a szépművészeti múzeum tulajdonai. Ez utóbirt kapta a Wahrmann-féle díjat. Mostani képe újabb haladást mutat művészetében.

POLL HUGÓ, szép tehetséggel melletti is, nálunk alig ismert művész. Sok éven át állandóan Párisban tartózkodott, a hol a francia festészeti irány híve lett. Most bemutatott festménye a kiállítás egyik legjobb képe. Templomba menő magyar paraszokat ábrázol, meleg nyári napfényben. Igaz színekkel s helyes rajzzal ábrázolja a festészet szempontból nem könnyűen megfesthető jelenetet.

Poll idegen hangzású neve dacára magyar

Szigeti fényképe.

FÜLÖP ORLEANSI HERCEG A KISJENŐI VADÁSZATON.

ember. 1867-ben Budapesten született. Tanulmányait Párisban kezdte meg, a hol mintegy tíz évig tanult Bougereau, Lefebvre és Tony Róbert Fleury híres mesterek mellett. Első képeit a párisi szalonban állította ki. Itthon az ezredvi kiállításán „Mise után” című képe tűnt föl különösen. Két év óta állandóan Budapesten lakik. Most bemutatott képét is a magyar alföldön festette.

RÓNA JÓZSEF a magyar szobrászok egyik legtehetségesebbje. Sokoldalú elfoglaltsága mellett pihenés közben készítette mostani kiállított művét, a „Zene-lezket.” A sikerült szobor kivitelén gondos tanulmány és művészileg fejlett ízlés nyilatkozik.

Róna 1861-ben Lovasberényben született. Tanulmányait Budapesten kezdte meg. 1879-ben a bécsi képzőművészeti akadémiára ment, a hol hat évig dolgozott Zumbusch tanár mellett. 1890-ben a műcsarnok kiállításán „Magszorult faun” című festményével a Rókk-féle díjat nyerte. „Utolsó szerelem” című szoborműve Antwerpenben a II. aranyérmét szerezte meg a művészek. A pályázaton mindig figyelmet keltett eredeti kompozícióival. Így díjat nyert az Arany-szobor, Szabadságharc-szobor, Andrássy- és Baross-szobor pályázatán.

TELEPY KÁROLY régi tájképfestőnk is öt képet állított ki. Legnagyobbik képe, melyet mi is bemutatunk, a Magas-Tátra hangulatos táját, a „Lomniczi csúcs”-ot ábrázolja. Telepy a régi festői gárda egyik jeles tagja, kinek nagy érdemei vannak a magyar festészet föllendítése körül, mert egyik uttörője volt a ma virágzó magyar festészetnek.

Telepy 1828-ban Debreczenben született. Művészi alapoktatását 1845—1848-ig Barabás Miklóstól nyerte, majd két évig a müncheni akadémián tanult Petauer tanár mellett, honnan olaszországi tanulmányútra indult. Első képét, egy arabs fejet, Velenczeben állította ki két olaszországi tájképpel együtt. 1854-ben egy jelmez-festménypályázaton kapta első kitüntetését, majd 1890-ben pedig a budapesti műcsarnokban kiállított képeért a Ráth-féle díjat. Évek óta a képzőművészeti társulat műtárnoka; előbb, a hetvenes évek végén, titkára is volt.

Öreg kora dacára is fáradhatatlan buzgalommal festi hangulatos tájképeit, melyek mindég valamely magyarországi vármórt vagy erdő, sziklás vidéket ábrázolnak. A mostani tárlaton is öt képe van. P. G.

AZ ORLEANSI HERCEG KISJENŐN.

A kisjenői főhercegi birtok erdőinek csendjét ismét zaj és puskaropogás zavarta meg. Az erdők vadonjaiban, melyekben boldogult László főherceg gyászos halála óta csend honolt, s a vadkanok, szarvasok s más vadak kényelmesen élvezhették a pihenést a sűrű bokrok között — hajtók lármája zavarta föl fekhelyükből s dűzte szerteszét a bozótos utakon.

József főherceg vejének, az orleansi hercegnek kedvéért nagyobb szabású vadászatot rendeztetett Kisjenőn igazgatójával Libits Adolfal, s ő maga is kivette részét a szórakozásból. A főherceg már évek óta nem hódol a vadászat szeretéhez, de hogy a mások mulatságát ne rontsa, ő is a vadászokkal tart; nagy bottal kezében, a hajtók között van, vagy pedig kiválik közülök és egy-egy ritkább növényt véve észre a bokrok között, azt vizsgálgatja s viszi el gyűjteményébe, vagy pedig szakácsnak csap fel, és mint hajdanában, pattogó tűz mellett osztja az utasításokat, hogyan kell csinálni a „czakkunpakkot”, „bakagombócot”, vagy a „sütött birkahúst”, melyeket azután vendégeinek ebéd közben, meglepetésül föltálat. Bizonyos előszeretettel foglalkozik a fenséges ur ezen mesterséggel, mert tudvalevőleg az 1866-iki hadjáratban sokszor kíségette őt a harcviselés pihenő óráiban szakács-tudománya és vele együtt a kifáradt bajtársak is jókat falatoztak az ő általa készített „főztekéből”. Maga meséli ilyen alkalmakkor: hogy fejtettek meg egy-egy birkát, átszűrték karddal, és alatta tüzet rakva, piritották a húsát a nyárson. Maga is jó étvágygyal lát azután a sült elfogyasztásához, és jókedvűen mosolyog, mikor valamelyik asztaltársa nehezen nyeldekli le a szokatlan falatokat.

A „bakagombóc”-nak kökeménységűnek kell lennie, és ama tulajdonsággal bírni, hogy a levesben kanállal szétapritani ne lehessen. De meg is történik, hogy ilyenkor egy-egy avatlan vendég tányérjából, a harmadik szomszédéba ugrik át a gombóc-bomba, egy kis ijedtséget, majd általános derültséget kelte. Pár darabka fadarab, zöld lomb, vagy más efféle kerül néha bele, és olyankor jókedvűen figyel a házi gazda, hogy kikhez is jutott a kiválasztott gombócokból?

A „czakkunpakk”, tisztán katonai-étel, van abban bab, lencse, burgonya, borsó, különféle répa, dzsindó-, juh-, marhahús, csusza, káposzta, zöldsaláta, csipetke, gombóc vagy egyvelegben lével fölereszve. Enni lehet kanállal, késsel, villával, akár kézzel is. Azután az a jó oldala is megvan, hogy egy egész ebédet képvisel, mert mindenféle ételfogás, föltalálható benne, leves is, meg főzelék is, pecsénye is, meg zésza is.

A sültt birka azonban felül múlja mindent. A földben tábori tűzhely módra ázott gödörben elásnak egy kizsigerelt birkát, szőröstől-bőröstől, melynek belseje tele van tömve vörös hagymával. A birkát aztán ebbe a kemenczébe bele téve, kúp-alakú formában körültapasztják sárral, s a kúp tetején kis nyílást hagynak a füst és gőz kijutására. Most tüzet gyútanak alá. Bizonyos idő múlva a birka kivettéven, némi tisztogatás után szétdarabolva, tállásra kerül. A bunda és a hús fagygyús ízét és szagát elveszi a sült hagyma illata. Pár darab hús-falat után, a garatot le kell kissé öblíteni jó-féle törkölypálinkával, és akkor a falat jobban csúszik.

Jó példával megy elől a házigazda a lakománál, és vendégei is lassanként megbarátkoznak a szokatlan pecsényével, vagy pedig megvárják, míg a mozgósított kastély-konyha által készített ételek kerülnek sorra.

Az orleansi hercegi párt mindig kiséri egy-pár francia főúr, mint kamarás és udvarhölgy. A vadászatokon a herceget neje, Mária Dorottya főhercegnő híven követi sárban, esőben.

Az uradalmi igazgatót kívül ott van még a kíséretben az alsóthi udvari tanácsos, és mint vadászati vendégek a kisjenői állami főbb tiszt-

viselők, uradalmi gazdatisztek, erdészek, úgy, hogy egy-egy udvari vadászaton 30—50 puskás kerül össze, s pár napi hajszája után, a vadban rendkívül gazdag birtokokon 3—4000 nyúl, 2000 fácán, 100 vadpulyka, 50 vadkan és őz is kerül terítékre, sőt kemény tél idején még egy pár róka és farkas is.

A vadászat kora reggel kezdődik, mindennap más erdőben vagy birtokrészen, s a vadász-ebéd után még rendeznek egy pár hajtsát, hogy a hamar beálló estig azt még élvezhessék. A puskások vonala után, hátul lassan baktatnak a vadszállításra felszerelt fogatok, melyek az eljött vadakat fölrajkák és a kisjenői vasúthoz viszik, honnét már másnap a fővárosi vásár-csarnokokba kerülnek.

A napi vadászat után a társaság kocsikra ül, s a kisjenői kastélyban gyűlnek össze ebédre. Vadászat alkalmával az orleansi herceg és neje is a Kisjenő vidékén divó oláhszűrt vagy borsubút viselik kék-piros kivarrásokkal, láthatólag feszte-lenül érezve magukat az egyszerű és szokatlan ruházatban. A kastélyban este tartott ebédnél a feszes etiket kerül sorra. A főherceg polgári vadászruháját levette, tábornoki öltönyt vesz magára, a vendégek pedig frakkba vagy egyenruhába öltöznek. Az orleansi herceg azonban néha kivételt tesz, magyar ránczos-csizmát, lobogós, czafrangos gyolcs-gatyát, ptykés mellényt s dalmányt vesz magára, nyakába pedig aranyrojtos fekete magyar nyakkendő kőt, mindent naponként másféle változatban, s a fenséges após gyönyörködik a vejében; látható örömmel vizsgálgatja a magyar ruházatot s tréfásan keresi rajta a kifogásolni valókat. De ezt bajos találni, mert vidéki magyar mester kezeinek remekmunkája az, a ki pedig tudja, hogy hány gomb dukál a ptykés mellényre, s milyen ránc egy jóraváló ráncos csizmára. De a huszár jelenti, hogy a leves ki van tálalva, ekkor a társaság az asztalhoz ül, hol magyar, francia és angol beszéd zürzavara hallik ki az edénycsörgés zörejből, a szerint, a mint a főhercegnék vagy vejének, vagy pedig francia vagy angol vendégeinek szava hangosabb a szomszédjainál.

KÉPEK A KRASZNA-HORKAI VÁRBÓL.

A múlt századok lovagvárai közt hazánkban csak kevés maradt fenn oly épségben, mint az Andrássy grófok kraszna-horkai vára, mely mindenféle régi, de különösen magyar vonatkozású tárgyakban is rendkívül gazdag. Rozsnyó városától kocsin alig ¼ órányi távolságra esik a meredek sziklahegyen fekvő tekealaku kraszna-horkai vár, melynek úgynevezett Rákóczy-szobájában elhelyezett vendégkönyv bizonyítja, hogy a régi időknek eme valóságos múzeum-számba menő érdekes maradványát nemcsak Európa minden részéből, hanem más világrészekből érkeztek turisták is minden évben számosan keressik fel.

A „Vasárnapi Ujság” 1896. évi 31. számában a várnak külsejét és belsejét már ismer-tettük, a mit most még több érdekes részlettel kiegészítünk, annál is inkább, mivel a vár értékes és részben sehol másuttal nem található régiségeinek leltárába alkalmunk volt belete-kinteni, a mely egyebek közt a XV., XVI. és a XVII-ik század hadtörténelmi és háztartási czikkeinek többnyire hazai iparosok által készített tárgyai jegyzékét is tartalmazza.

Ha a vár alján elterülő barátságos mező- városból a vár északi része felé kigyózó szekér- úton haladunk felénk, már vagy 30 lépésnyire a várkaputól szemünkbe tűnik az öt hatalmas csatakiagyó, a híres Bebek-ágyúk, melyek Rozsnyó felé vannak kiszegezve. Ezek a történelmi nevezetességű ágyúk minden különös alkalommal megszólalnak. Nagyon érdekes utolsó- előtti szereplésük, midőn 1855-ben Albrecht főherceg, mint Magyarország kormányzója tiszteletére megszólaltak. Ugyanis, midőn a főherceg Szepes megye határát elhagyta és Gömör megye területére lépett, adott jelre egymás után megszólaltak a régi ágyúk, s a mennydör-géshez hasonló hang a főherceget is zavarba hozta s kérdőleg fordult a mellette lovagló Bezirksbeamterhez, a ki jelentette, hogy ezek az ágyúk azok, melyek Bécsben voltak elko-bozva, honnét gróf Andrássy Manó kértére ju-tottak vissza régi fészükbe. Legutóbb Milán

Fülöp orleansi herceg. Mária Dorothea főhercegnő.

József főherceg.

A KISJENŐI VADÁSZATOKRÓL.

szerb király tiszteletére szólaltak meg az öreg ágyúk 1888-ban s Milán, ki mint a gróf Andrássy Manó vendége a várat meglektette, nagy gyönyörűséggel nézte, midőn a vén csatakiagyókat hosszú tüzes vasostorral sütögette el egy 48-as tűzmester, ki véletlenül a szolnoki csatában is kezelte ugyanezeket az ágyúkat.

A kapun belépve, a mindjárt szembetűnő grófi lakosztályal és sirbottal szemközt fekszik a régiségtár. Ennek a helyiségre igen világos boltozott szobák, melyeknek ablakai közvetlen Váralfa mezőváros felé nyílnak. Alig győzi az ember itt a sok mindenféle régiséget végig-nézni. Vannak itt sodrony-pánczélingek sisak-kal, mellvérték, sisakok a hozzá való karvasak-kal; szakállas várpuskák két méteres vascsövel, fal-alabárdok, szurokvető dárdák, sánczólo falapátok vasalt éllel, ágyúgolyó-öntők, szakállas puskagolyó-öntők, torna-sarkantyúk, nyilpuskák, két teljesen felszerelt kerek kis bronz-ágyú, stb. Érdekesek a várvédők által használt szurok-koszorúk, valamint a vaspántokból összefoglalt faröze-csomók szuroklok leöntve, s készült gyertyatartók czimből, valamint vörösrézből készült hűtő edények, ágyumelegítők, melegviz tartók, a bevitt ételeknek meleg tartásához, mindezek szebbnél-szebb vert magyaros diszi-tésekkel és feliratokkal. A porcellán és cserép-holmik között különösen kiváló öt nagy holicsi tal hozzávaló tányérok, igen szép veres táj-képekkel ékítve. Van több óriási méretű, zöld mázzal diszített cserépfazék, melyek belül üveg-gal vannak borítva; továbbá két kaneső egy tál-lal, mely gyönyörű magyaros ékítményekkel van diszítve; ezek a XVI század elejéről szár-

maznak. Az emeleti lakosztályok szobái azon-ban a legérdekesebbek, hol a régi butorzatnak néhány kiváló példányát találjuk. Különösen feltűnik egy nagy kétféle nyíló szekrény, be-rakott munkával, majd egy faragott támlásszék, mely egyszerűen imazzamolyul szolgált, to-vábbá két függő óra, mindkettő faszkerkezettel a XVII. századból.

A képkönn látható úgynevezett Rákóczy-szobában egy nagy üveges szekrény tűnik fel, melyben Rákóczy-szekerények is neveznek; puha-fából készült ez, gyönyörű művi faragásokkal s polichrom festéssel gazdagon aranyozva és ezüstözve; két szárnyú nyílók, belül szépen festett magyar ornamentikával. A szekrényben sok régi apróság található, valamennyi a múlt századokból. A szobában hat karos szék is van egy kanapéval, mely gyönyörű virágos selyem-mel van bevonna. A falakat régi olajfestmények diszítik; ezek közül különösen kiváló Rákóczy Ferenc lovas dobosának, Dobos Andrásnak arcképe, lóháton 1747-ből. A Rákóczy szoba után következik, — mint másik képkönn látható, — a tágas ebédlő, melynek hatalmas asztalát egy óriási, nagy értékű asztalterítő fedi s a 24. búrral bevont széklet Atila relief arcképe diszíti. A falakon az Andrássy-grófok ősei, köztük Miklós, a vörös barát, pompás olaj-festményben. Ugyanazon Miklósnak a képe ez, ki Jókai „Lőcei fehér asszony” című művé-ben oly nevezetes szerepet játszik.

Maga a vár szinte teljesen épségben van, ki- véve egyik északi bástyáját, melyet az idő vas-foga már nagyon megviselt.

A vár jelenlegi ura gróf Andrássy Dénes, ki-nek uradalmi kormányzója, Hodinka Mihály mindent elkövet eme tisztos emléket épen tar-tására. Markó Miklós.

Malle Katharina udvarhölgy.

Libits igazgató. József főherceg. Mária Dorothea főhercegnő. Fülöp orleansi herceg. Kokas felügyelő.

A KISJENŐI VADÁSZATOKRÓL. — Szegedi fényképek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A magyar nemzet története, szerkeszti Szilágyi Sándor, kiadja az Athenaeum-társaság. A nagy történeti munkának, mely évek előtt indult meg, tizedik és egyszersmind befejező kötete ez, 865 lapon, számos képpel illusztrálva, díszesen kiállítva. A kötet külön címe: *A modern Magyarország* (1848—1896), írták Márki Sándor és Bekics Gusztáv. A mű tehát az ország történelmét az ezredévig levezeti. Az ország történetével foglalkozó munkákat eddig egy-egy historikus írta, ezt a művet korszakonként több szerző, mind olyanok, kik régen és előszeretettel foglalkoztak egy-egy korszakkal, s föl is használták ahhoz a legújabb kutatásokat. A szerkesztő, Szilágyi Sándor ébersége, tudása volt az összekötő kapocs a részek, kötetek és munkatársak közt s ő gondoskodott az illusztrációk nagy részéről, melyek külön is oly becsesek teszik ezt a nagy munkát. Most, a mikor már be van fejezve, elmondhatni, hogy az ezredév ünnepének alkalmából megjelent monografiák közt a legelső hely illeti. Ez utolsó befejező kötetet kiadói előző nyitja meg, melyben Emich Gusztáv, az Athenaeum-társulat igazgatója számol be e nagy történeti mű keletkezéséről és kivételéről. Ezt követi a szerkesztő, Szilágyi Sándor előszava, melyben az e nagy műben részt vett írók, művészek, műbarátok és a kiadó-társulat érdemeit méltatja.

E befejező 10-ik kötet két külön részt foglal magában. Az első Márki Sándor munkája: *Az 1848—49. évi szabadságharc története*. Ez a rész három darabból áll. Az első a «demokrata királyság megállapítása», mely tulajdonképen a parlamentáris alkotmány szerzésének nehéz küzdelmeit s az ellene föltámadt reakció történetét írja le. Utána az «önvédelmi harc» története következik, a melyet a szerző egészen 1849. márczius 4-ig nevez így, a mikor az ausztriai birodalmi alkotmányt kihirdették. Innét túl kezdve a tárgyalás «a függetlenségi harc» címe alatt folyik és végződik Haynau rémuralmával. A második rész Bekics Gusztáv tollából *I. Ferencz József és kora címzet viseli és 440 lapra terjedő történeti leírása az 1849—1896-ig, vagyis a millenniumig terjedő korszaknak, tehát a Felsége császári, majd pedig királyi uralkodása változatos korszakának. Lelkiismeretes*

és nagy elevenséggel végzett munka ez, melyben még közelmúlt események támadnak föl, ismert alakok lépnek föl, s így még aktuális értéküknek fogva is külön érdekességgel hatnak. A művet Jókai Mórnak szép utószava méltón fejezi be.

Bartók Lajos. *«Mohács után»*. Történeti dráma. A karácsonyi könyvpiac díszművei közt előkelő helyet foglal el Bartók Lajosnak az Athenaeum kiadásában megjelent legújabb költői munkája, a melynek értékét Pap Henrik festőművészként jellemző és igen szép kivitelű rajzai emelik. Bartók Lajos az ő erőteljes, tömör nyelvzetével drámailag meglevenéfti előttünk azt a leverő képet, a melyben a mohácsi vész az országot találta. Azt a nagy temetőt állítja élénk az ő halottjaival, a melyet nem annyira a harci vereség tett az ország sirjává, mint inkább a gyöngye kéz uralkodása és a pártviszály. A holtak közé visz bennünket a csata napját követőleg, a mikor már a sirások szomorú munkája folyik, s földidei Perényiné alakjában a fiaikat vesztettanyák keservét, a kiből nemesek az anya tör ki, a mint hasztalan keresi fiát a károga varjú között, hanem a honleány haragos fájdalma is a katasztrófát okozó átkos visszavonás miatt; földidei Zápolya Jánost, a ki segítő hadával akkor állt be a csatára trombitászával, mikor már a hantolás munkáját végzik fátylavilágban. A fiát vesztett anya átkot zúdít a későn érkező fejére, melynek nyomán közte és Zápolya közt egy élet-halál küzdelem keletkezik. Ezt a jelenetet örökíti meg «drámai kép»-ében Bartók Lajos, kibékítő szellemű odállítva közéjük Martinuzit. Perényiné árulónak látja Zápolyát, mivel későn érkezik mentő seregével. Szerinte a trónra éhezőknek kiszámított kése delme az. S képet rajzol neki arról, hogy mi csoda romlás vár arra az országra, a melyben két ember hatalomvágya vetélkedik a koronáért. Martinuzi vágja ketté bölcs és nyugodt szavakkal az anya érzelmi kitörését, a mely a sértett fél részéről már-már az életét fenyegeti. Kibékítő beszédének az a veleje, hogy az országnak nem az idegen uralom az érdeke. Erre csillapul meg Perényiné s békejobbot nyújt a becsavagyó Zápolyának, a nélkül azonban, hogy kétkedő lelke meg tudna nyugodni. Bartók Lajos költői emelkedettségével írott művét

erős hazafias érzés lengi át. Élvezettel olvashatja azt a közönség, de különösen az ifjúság meríthet abból lelkesedést. — A könyv oly csinosan van kiállítva, hogy az, mint illusztrált mű minden Szalonasztal díszére válik. Ára 10 frt. Közöljük mutatványul belőle Martinuzinak a versengő felek kibékítése után Zápolya Jánoshoz intézett végszavait, a melyben az Isten áldását kéri a sujtott hazára.

Martinuzi.

S én kérem Istent: tégéd oly dicsővé tegyen, mint felség önzetlen király vagy. Oh, magas ég, hajolj fölénk, hajolj e Vészát földre, és termékenyítsd meg. Ó atok hantjain fakadjon áldás, Elhullt viszályból élő összetartás; Isten veled, virulj, oh gyászmező! Dísan teremjen egy hősnép javára A drága élet, mit beléd vetünk. Búza-kalászdí rengenek arannyal, Mint koronája anyi hős nemesnek. A nemzet bánat könnyező szemekkel Borongjon rajtad felhőként, Mohács, Aztatva a kemény rögtöt puhára, S oltván a hon vad szomját honfivérre; Hurezoljon villámot, vihar ölében, Zudítsa ellenink határra, S a pártüthöt, viszályt söpörje el! És akkor, akkor, oh, ragyogj föl egyszer Lángkoronáddal a nagy sirmezőre, Forró sziveddel egyszívű hazánkra, Te vérben elhunyt, vérben ébredő Nap, ősi bálványunk, magyar dicsőség!

Az Athenaeum kiadványai. A díszművek, szép-irodalmi munkák, ifjúsági iratok egész tömegével látta el az Athenaeum nyomdai társulat a karácsonyi könyvpiacot. A művek a következők: *«Róma»*, írta dr. Schoener Rajmond, fordította Yartin József 290 eredeti rajzzal. A könyv fölöl mindent, a mi Rómára vonatkozik: történelmi múltját, művészetét, népét, sőt az illusztrációkban azok a képek is, melyeket kitűnő művészek festettek Rómáról. Schoener műve megérdemelte, hogy magyarra fordították és ily díszszel adták ki. Ára szép vászonkötésben 18 forint.

«A mese-mondó», Gyula bácsi könyve, Löschinger Hugó eredeti rajzaival. Ára díszkötésben színyomatu borítékkal 3 forint. A mit Gyula bácsi szépen elmond a kicsinyeknek, azt Löschinger

képei közvetlenebbé teszik. Képei hargulatosak, jellemzők.

«Éltünk és vértünk», írta Donászy Ferenc, ki az ifjúságnak irt történelmi rajzaival pár év előtt tűnt föl, most Mária Terézia alakja köré sző érdekes mesét. Az ifjúságnak szóló irodalom tartalmának öregbedéséről tanuskodik a könyv, mely a korrajzban is annyi érdeket nyújt. A porosz-sziléziai harcok leírása, a magyar vitézség példái az ifjúság kedélyére bizonyára nem maradnak hatás nélkül. Ára díszkötésben 4 forint 50 krajczár.

Fiatallányok regénytára ezimén pedig az Athenaeum új vállalatot indított, mely mindjárt két jó író műveivel nyílik meg. Gyarmathy Zsigáné egészen a fiatal lányok számára írta *«Három leány története»* elbeszéléseit. Három nő alakot fest, az egyiket a «Büszkéről», a másikat a «Keményszivűről» s a harmadikat «Fekete leány» ezim alatt, ez utóbbiban mély érzelmi lányt. A három elbeszélés a fiatal lányoknak egy-egy életbeli alakját mutatja meg élénk megfigyelésben. A díszkötésű könyv ára 3 forint. *Ambrozovics Meszlényi Anna «Hajnalka»* regénye sorakozik mellé, egy erős lány története, a ki a szabadságharc után anyjával Amerikába utazik, a hová atyja menekült. Utközben anyja meghal, és az elhagyatott lány gyámol nélkül érkezik New-Yorkba, de viszontagságaiban mindenki rokonszenvét megnyeri. Az amerikai élet hátterre járul a regény eleven rajzaihoz. Ára ennek is 3 frt.

A sziv könyve, írta Benedek Elek. Ez az Athenaeum olvasótársának két kötete, rajzok, elbeszélések, melyekben előszeretettel fordul a falusi egyszerű élet, őszinte érzés és családi élet felé. A nagyvilágnak az érzéstől sugalt rajzok hatásukban is jótékonyan különböznek. Ára a két kötetnek 1 frt.

Öt könyv a gyermekeknek. Az Athenaeum kiadásában öt képes könyv jelent meg gyermekek számára. Mind az ötnek csengő-bongó verseit és rigmusait Roboz Andor írta. A képek színes nyomásnak. A könyvek címei:

«Erdőn, mezőn», «Napsugárban», «Madár világ», «Vidám órák» és «Mi van odabent». A «Vidám Órák» kivételével, melynek 1 forint 40 krajczár az ára, a többi 1—1 forintért kapható.

Az Akadémia kiadásai. A magyar tudományos Akadémia könyvkiadó vállalatának kiadásában legújabbban a következő becses művek jelentek meg magyar fordításban: *«A tulajdon és kezdetleges alakjai»*, (második kötet) írta Laveley Emil, fordította Bartha Béla dr., «*Velence kövei»*, írta Ruskin, angolból fordította Geöcze Sarolta; *«A görög eposz története»* (második kötet) írta Croiset M., fordította Kempf József. «*A XVIII. század»*, (irodalmi tanulmányok) írta Faguet Emil, a tizenötödik kiadásból fordította Haraszti Gyula.

A Franklin-Társulat kiadásában megjelentek: *«A magyar büvődé perrendtartás vezérfonala»*, írta dr. Fayer László egyetemi tanár. Második füzet, melyet nem sokára követni fog a harmadik befejező füzet. Ára 1 forint. *Döntvénytár*, a felső bíróságok elvi jelentőségű határozatait, jegyzetekkel ellátva. Kiadja a «Jogtudományi Közlöny» szerkesztősége. Harmadik folyam XI. kötet. Ára 2 forint.

Jókai Amerikában. Az Egyesült-Államokban a M. Doubleday és Chise cég kiadást rendez angol nyelven Jókai műveiből. A «*Névtelen vár»* csak a napokban jelent meg s egy hónap alatt elfogyott az első kiadás, ugy hog most a második kiadást kapkodják.

Magyar író Amerikában. Az *«American Review of Reviews»*-nak karácsonyi számában egy fiatal magyar írónak, ifj. Hegedűs Sándornak találjuk egy angol cikkét. A cikk Erzsébet királynénkről szól s különösen a Felséges Asszony magyarországi szereplését és a magyar néphez való szeretetét festi szép képek kíséretében, a melyek részben a *«Vasárnapi Ujság»* rajzai után készültek, a mint ezt a «Review» is felflíti.

Festészeti kézi könyvek. Czike Ferencz műkedvelők számára megírta évek előtt *«Az olajfestésről»* szóló kézikönyvét. Most ez második, bővített kiadásban is megjelent; ára 5 korona. Ebből külön is megjelent: *«Művészeti anatómia»*, az emberi test idom- és aránytanával. Ára 1 és fél korona. Ezek mellett új könyvet is *«Az aquarell festéséről»*, mely a műkedvelők szintén használhatnak. Megrendelhető a szerzőnél: Budapest, IV. Kötő-utca 8 szám.

Durbénts sógor. Göre Gábor bíró új könyvet adott ki. A falusi jókedvvel irt és képekkel ellátott könyv teljes címe: *«Durbénts sógor»*, vagy más szóval ez a könyv főképpen a Durbénts sógorral foglalkozik, benne van a sógor tethalála is még másféle keserves történetek. Gárdonyi Géza-nak ez a humoros műve a Singer és Wolfner kiadásában látott napvilágot, s ára 1 frt.

Gála-Naptár ezimén a «Bolond Istók» szerkesztősége (Bartók Lajos) humorisztikus képes naptárt

— A párdúc elhullt Ozma nyíltól, s holló-varjú tábor Siet lecsapni rá

Bartók Lajos «Mohács után» ezimű történeti drámájához, Pap Henrik rajza.

adott ki 1899-re. A haza gála-burgereinek — a diszpolgároknak — ajánlja. A naptár minden lapján van egy-egy karrikatura. Ára egy forint s minden könyvkereskedésben kapható.

Képiállítások megnyitása. A műcsarnok téli tárlatát még két képzőművészeti kiállítás egészíti ki, melyek megnyitása a mostani hét utolsó napjára volt kitűzve.

Az egyik a *nagybányai festőtelep kiállítása*, mely az idén is a műcsarnoktól külön, a régi műcsarnok helyiségében rendez tárlatot. E kiállítás megnyitása decz. 17-ike délutánjára volt kitűzve.

A másik kiállítás a *Nemzeti Szaloné*, a mely művészi egyesületnek kiállítása e hó 16-ikán nyílt meg új helyiségében, a Ferencziek-terén levő Czirákypalotában. A kiállításban 35 művész vesz részt, közel 100 művel. Több képet állítottak ki *Mednyánszky báró, Katona Nándor, Szikszay Ferencz, figyelemreméltó műveket küldtek Rubovics, Wetzel, Molnár, Pörge, Marqúay T., Richter Aurél, Heverde, Ujházy, Istvánffy, Stein János, Kunfy Lajos, Torjay, Andrey, Brodsky, stb.*, s a nők közül *Gorhardt Elnöky, Bodor Ida, Konek Ida, Wppern Ilona, báró Braunecker Mina*. Belépti díj 20 krajczár.

A Műcsarnok karácsonyi kiállítása. A téli tárlattal együtt külön teremben találja a közönség a szokásos karácsonyi kiállítást, melyből az idén is bőven válogathat ünnepi ajándékokat, jónevű művészekől. Némely művészként a nagyobb festményeihez készített vázlatokat és rajzokat szintén kiállította, ezek tehát külön jelentőséggel is bírnak. *Háry Gyula*, a jeles illusztrátor egész gyűjteményt állított ki, vázlatokat, aquarelleket, tákjépeket, virágtanulmányokat, stilizálásokat. Finom, de biztos önjá, rajztolla és ecsete mindmegannyi kedves dolgokat mutat, melyeken szívesen megpihen és gyönyörködik a szem. A körülbelül 50 darabból álló gyűjteményben nincs egy sem, mely művészi értékű nem volna, az árok pedig olcsó. A tiszta rajz és finom előadás megérdemelné, hogy nemcsak egyesek szerezzenek ezekből, hanem a rajziskolák is, melyek most könnyen juthatnának igazi művészi mintákhoz.

Nemzeti Színház. Deczember 9-ikén *Ilsen* Henriknek, a norvég drámaírónak *«John Gabriel Borkman»* című színműve került előadásra. *Jászai Mari* asszony, a Nemzeti Színház kitűnő tragikája fordította magyarra, ki a darab egyik szerepét hatalmasan játszotta is. A szürke dráma, melyben nehéz kód ül mindenki lelkére, a ki benne megjelenik, meglehetősen hidegen hagyta a közönséget, épen mint egy ködös vidék, melyen keresztül viszi az útja. Fantasztikus lények története, oly különös emberek és asszonyoké, kikkel az életben nem találkozunk.

Borkman bankigazgató volt, hanem becsukták műveletei miatt. Kiszabadulván, abban a hitben él évek során, hogy visszavesszik a bankhoz, mert az ő nála nélkül semmire sem mehet. A hegyek nemes érzeinek felkutatása, csatornák nyitása, hajók forgalmazásának sürge és forgása ő nála nélkül nem mehet. Ezt akarta akkor is, mikor nyakát szegte, egy barátja elárulta; s ő fogságba került. Most együtt él

egy falusi házban családjával, de felesége évek óta hozzá sem szól. Az asszony a fiát, Erhardot arra buzdítja, hogy ember legyen és törülje le a Borkman név gyalázatát. Itt van a feleség nővére, Ella, a kit Borkman szeretett egykor, de lemondott róla, mert a nagy befolyású Hinkel ügyvéd is szerette, a ki Borkmant a bankigazgatói állásról biztosította, ha lemond szerelméről. Ella vő leány maradt s egy hatalmas jelenetben veti szemére Borkmannak, hogy mért ölte meg benne a szerelmet. A másik hatalmas jelenetét a darabnak az öreg Földal adja, egy ábrándozó író, a kinek egy színműve van, melyet azonban sehoh sem fogadnak el, de Földal folytonosan javíthatja, s Borkman tartja benne a hitet, hogy majd színre kerül. Földal is biztatja barátját, hogy majd visszahívják a bankhoz. Így ámitják egymást, míg egy szép drámai jelenetben tisztába jönnek egymással. A darab poétikusan végződik. Borkmant fia is elhagyja a szerelmet. Ő végre nyolcz év után, miattat soha szabad levegőre ki nem lépett a szobából, kimegy Ellával a havas éjbe s a szabad levegő megöli. A hatalomvágy így dermed meg benne a halálban. Sok a jellepi, a nehezen érthető és az emberleg különös ebben a darabban. Ezért a közönség látványva fogadta s csak egyes jelenetek melegtették föl. *Jászai Mari* az Ella megindító, érzelmelegző szerepét mély érzéssel játszotta. *Szacsay* is jó kifejezője Borkman komor tépelődésének s a befolyáshoz és hatalomhoz való ragaszkodásnak. *Gabányi* a reménykedő drámaíró alakjában rejlt hatást kiaknázza. *Helvey Laura, Paulainé, Dező, Vizvári Mariska* a darab többi szereplői.

Népszínház. E hó 10-ikén a Népszínház műsorába jó változatosságot hozott egy spanyol énekes darab, melyet ott, a hol terem, zaruatának hívnak és az operetteknek egy régebbi fajja. A hozzávaló szöveg a népmesék navvságával bír, de a szerzők poétikus fűszert és verseket is adnak hozzá. A Népszínházban színe hozott zarueta címze: *«Az unatkozó király»*, írták Carrion és Vitál, kellemes zenéjét szerette Chapi, magyarra fordították Szalai Emil és Hevesi Sándor.

A darab hőse az ismeretes fiatal király, ki unatkozván, pástorruhába megy az emberek közé, a hol nemcsak szórakozást talál, de többféle kaland közt egy pástorleányt is. Ebben beleszeret és feleségül veszi. A közönség, mely bonyodalmas és pikáns meséhez szokott, csak egyes részeiben fogadta kellőleg a darabot, Chapi zenéjét azonban élvezte. A fiatal király szerepében *Hegyi* Aranka hódított; a pástorleány *Z. Bardi* Gabinak nagyon illét. Hadügyminiszter pedig csak *Nemeth* ábrázolásában tetszetik annyira. *Kassai, Horváth Vincez, Vidor, Csatai Zsófi, Tollagi, Solymosi, Ujvári, Kiss Mihály* sok kedvvel és ügyességel szolgálták a spanyol különlegességet.

Előfizetési felhívás

VASÁRNAPI UJSÁG

POLITIKAI UJDONSÁGOK

1899. évi folyamára.

A «Vasárnapi Ujság» az 1899-ik ével 46-ik évfolyamára lép, s vezetése immár több mint harmincz éve van ugyanazon szerkesztő kezeiben. E legrégibb magyar képes

érte, s a 65 éves férfi nem hitt állapota javulásában. A hatvanas években Zólyomgye főszolgabírája volt, 1869 óta pedig Besztercebányát képviselte az országgyűlésen, előbb mint Deák-párti, majd pedig mint a szabadelvűpárt híve.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Csopaki Csók BÉLINT, a m. kir. ítélőtábla nyug. bírja, 75 éves korában, Halmihegyen. — Id. BATHÓ ENDRE, Jászberény város főjegyzője, ki harmincegy esztendőig szolgált nagy buzgalommal a várost. — FARKAS BALÁZS, 48-as nyug. honvédszázados, Ungvári városban alapnevelő tanár, 77 éves korában, Ungvárt. Selmecezen iskolatársa volt Petőfinek, kivel Bem táborában Erdélyben is sokszor találkozott, s a segesvári csatában, hol súlyosan megsebesült, szintén találkozott vele már a menekülés pillanatában. A forradalom után halálra ítélték, de Gyula-Fehérvárról sikerült megszöknie. Farkas Emőd hírlapíró édesatyját, Thanhofer Lajos kir. tanácsos, egyetemi tanár sógorát gyászolja az elhunytban. — ZAVATZKI GUSZTÁV, sátoralja-újhegyi r. kath. hit-elemző kaplán, 33 éves korában, Uj-Pesten. — BÓRA JÓZSEF, 66 éves korában. — Kiss János, tamási kir. járásbíró, 69 éves korában. — HENNING REZSŐ, a negyzebeni állami gimnázium tanára, 30 éves korában, Nagy-Szebenben. — SZABÓ IMRE, 66 éves korában, Kis-Kölkeden. Egyike volt József főherceg iskolatársainak s ő is ott volt a múlt évben, mikor a főherceg budai palotájában vendégül látta iskola társait. — Id. GARÁN DÁNIEL, ügyvéd, 85 éves korában, köztisztelőben élt öreg úr. Székelyhídon. — Dr. NIIR Lajos, ügyvéd, fővárosi bizottsági tag, 66 éves korában. Halálát kiterjedt rokonsági gyászolja, közte sógora, Korányi Frigyes, egyetemi tanár. — TÓTH BELA, m. kir. pénzügyi írodatiszt, 33 éves korában, Budapestben. — LUKÓ LAJOS, kir. mérnök, életének 31-ik évében, Kassán. — TAPOLCZÁNYI FERENCZ, Nógrád vármegye várnagya, 69 éves korában. — RÓZSA JÓZSEF, 33 éves korában, Budapestben. Rózsa Károly, a 'Budapesti Hírlap' szerkesztőségének tagja, bányáját gyászolja az elhunytban. — Id. SVIRSKY ANTAL, építőmester, 56 éves korában, Budapestben. — POTENEZSAR JÓZSEF, 25 éves korában, Harasztiban. — FELSENBURG KÁROLY, a 'Chevra Kadisa' elnöke és a zsidó hitközség alelnöke, 80 éves korában, Esztergomban. — KÜRN VINCEZ JÓZSEF, benedek-rendi áldozópap, péterdi lelkész, 55 éves korában, Péterdi községben. A tanári pályán 12 esztendő, a lelkészi pályán pedig 19 esztendő töltött. — MIHÁLKOVICS LAJOS, Istvánföldi esperesplébános, a koronás arany érdemkereszt birtokosa, 91 éves korában; 66 esztendője működött Istvánföldön. Résztvett a szabadságharchoz is. — VIDA PÁL főgimnáziumi tanuló, Vida Aladár és neje, szül. Desseffy Anna fia, 15 éves korában, Nagybányán.

SÁNDOR BELÁNÉ, szül. Jéger Lujza, Sándor Béla nyug. főispán felesége, 50 éves korában, Zomborban. — ÖZV. SKUBLIČS SÁNDORNÉ, szül. Sambuchi Emilia, 54 éves korában, Zala-Szent Mihályon. — TONÓK PÁLÉNÉ, szül. Hadházi Erzsébet, 83 éves korában, Debreczenben. — ÖZV. ÉDESRENYI LAJOSNÉ, szül. hegyeshalmi Fischer Hermin, 53 éves korában, Budapestben. — FRANCOIS JEANNE MARIE, François Louis promontori pezsgőgyáros testvére, 22 éves korában, Friedlandban. Holttestét Promontorra hozták. — ÖZV. PAULIK JÁNOSNÉ, szül. Kubányi Emilia, 82 éves korában, Szolnokon. — TELEGDY ERZSIKE, Telegdy László fővárosi tanár és neje, született Kovács Laura másfél éves kis leánya, Budapestben. — ÖZV. SIPOSS ANDRÁS, szül. Hännich Antónia, 80 éves korában, Kassán. — HOBVÁTH SÁNDORNÉ, szül. Vaydicska Franciska, 66 esztendőes korában, Budapestben. — BARDY PÁLÉNÉ, szül. Hezse Jozefa, ref. lelkész neje, 21 éves korában, Hévíz-Györkön. — REZSÉZ INÉKKE, Rezsé József segédtelekkönyvvezető két éves kis lánya, Csáktornyan. — KHOLEN VILMOSNÉ, szül. Veress Piroška, 40-ik évében, Deésen, s nagy család gyászolja. — ÖZV. PASKAY GYULÁNÉ, szül. Melsiczky Szerafin, törvényszéki bíró özvegye, Budapestben. — ALBERT NÁNDORNÉ, szül. Zatykó Mária, 48 éves korában, Nagy-Tillyán.

Szerkesztői mondanivalók. Tapolca, Sz. D. A 'Vasárnapi Ujság' czímlapját és évi tartalomjegyzékét a közleményeknek az utóbbi években mindinkább szaporodó nagy tömege miatt lehetetlenség az azon évi utolsó számmal megküldeni, annyi munkába kerül annak az összeállítására. De ez az előfizetőre néve hátránnyal nem jár, mert a következő év első hetében az 1-ső és 2-ik

számot minden eddigi előfizető megkapja, akár fizetett elő a lapra továbbra, akár sem. Így szokták ezt tenni a külföld nagy képes lapjai is, a minthogy technikai tekintetből, nagyobb terjedelmű lapoknál másképen nem is lehet.

Sopron, K. M. A német hadseregben a gyalogkatonák által viselt ismét három kilogrammal szállították le, a mi lehetővé teszi, hogy minden ember másfél kilogramm súlyú töltennyel többet vihessen mint eddig.

Őz kezdetén. Őz végén. Művelt izéssel s nem minden írói tehetség nélkül vannak írva; de nincs bennök elég költői hevület, s a másodikban túlságos sok a hideg elmélkedés.

Bolyongok. Még csak egy kis gyakorlat s szerző elérje az irodalmi színvonalat.

Perditához. Az ellenszenves tárgyat több költőszettel lehetne csak elfogadhatóvá tenni.

SÁKKAJÁTÉK. 2092. számú feladvány. Kandelik K.-től (III. díjat nyert feladvány.)

Világos indul s a harmadik lépésre matot mond.

A 2075. sz. feladvány megfejtése Dáhl A. M.-től. Világos. Sötét. 1. Kc4-b5 ... Ke5-d6 (a) 1. ... Ke5-f4-f5 (b) 2. Vg2-h2 ... Kd6-d5 2. e2-e4 (t) t. sz. 3. e2-e4 mat. ... 3. h v. v mat.

Helyesen fejtették meg: Budapestben: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Lipótváros: Müller Ferencz. — A pesti sakk-kör.

Hibaigazítás: A múlt heti 2091. sz. feladványban h2-ről a sötét gyalog elveendő.

KÉPTALÁNY. N. Az iró. T. EE. É. B. S. L. S.

A 'Vasárnapi Ujság' 49-ik számában közölt képtalány megfejtése: A szabadság nem eszköz a czélhoz, hanem maga a czél.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós. (L. IV., Kaplony-utca 9. sz.)

Mint kiváló gyógyvizet és óvszert rheuma, köszvény és hurutos betegségeknek, valamint hólyag- és vesébántalmaknál, orvosi tekintélyek a Salvator-Lithion-forrást ajánlják.

„EGYETÉRTÉS” POLITIKAI NAPILAP.

Csávolszky Lajos, 1898. Kossuth Ferenc, felelős szerkesztő, XXXII. évfolyam. főszerkesztő.

Az Egyetértés nem dolgozik a hatásvadászat olcsó eszközével, hogy majának egyszerű, tömegesen csakhamar újra elmaradó új előfizetőt szerezzen, hanem mindenkor kellő színvonalon álló közleményei, gyors, pontos és minden tekintetben megbízható tudósításai által iparkodnak régi, jó hírnevét mint hazánk legelőrsé rangu napilapja állandóan fenntartani, hogy ez uton ne csak régi előfizetői kapcsolja állandóan magához, hanem közönségét új hódítások által évről-évre maradtandóan meg is szaporítsa.

Magy. kir. főerdőhivatal. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

5123 sz. Arverési hirdetmény. A földmívelésügyi m. kir. Miniszter úr Ö Nagyméltóságának folyó évi november hó 28 kelt 78411. sz. intévénye alapján a solymos-milovai m. kir. erdőgondnokság 1899-1908. évi 978.126 hold kiterjedéssel bíró vágásaitban 1899 január 1-től kezdve 1908 december végéig terjedő időszakon belül, azaz tíz (10) év alatt kihasználható fának fokozatos felújító vágás alkalmazása mellett tőven való eladásra iránt 116.867 frt 79 kr. kiáltási árral Lippán a m. kir. főerdőhivatalnál 1898. évi december hó 29. délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Bányatépés a faértéknek tíz (10) százaléka azaz 11687 frt — kr.

Előfizetéseket legzérszerűben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövelde-utca 8. intézendők.

Alapítási év 1810. HALTENBERGER BÉLA Alapítási év 1810. KEMEFESTŐ ÉS VEGYI TISZTÍTÓ INTÉZET. Kassa, Szerecsen-utca 4. sz.

Vérszegények és lábbadozók Serravallo Chinabort vassal egyenak 1/4 liter ára 1 frt 20 kr. 1/2 liter ára 2 frt 30 kr.

Készítő Serravallo gyógyszerész Triestben. Pompás ízű, a miert a gyermekek is igen szívesen isszák. Sokszor kitüntették, Minden gyógyszerháznál kaphni.

Friss lövett fázánokat, folyókat, óz-czombokat és gerinczet, porkólt vadserstét kímérve, ideál hízott pulykát, kappant és egyéb tünnepekere szűk-séges cikkeket ajánl GÉCZY FERENCZ Budapest, IV., Városház-tér 2.

Veszek uradalmi bajtövedészetokon elejét mindenemű vadakat, továbbá hízott baromfit és friss tojást. 7946

! Most jelent meg! CSENGERI 50 hallgató nótá CSENGERI 50 búfejtő nótá zongorára, énekhangra. Egy kötet ára 1 frt. Postán küldve 1 frt 10 kr. Kapható: 7964 KLÖKNER EDE zeneműkiadóval, Budapest, VI., Csengeri-utca 62/V.

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb). Ruhák s blousokra a gyárból! Privát győrszatóknak postabér-, vámmentesen és házhoz szállítva. Minták postafordultával. Magyar levelezés. — Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó. HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító).

Bőr- és szépségápolás szakorvosa med. univ. Dr. Révész Benő Budapest, Kerepesi-ut 63. sz. I. em.

24 évi gyakorlat, a berlini és bécsi kórházakban szerzett tapasztalatai alapján, gyorsan és alaposan gyógyítja az összes 7506 bőr-, ideg és nemi bajokat. Szépségi hibákat, esepő, anyu- és májfoltt, pattanás, szemölcs, rézor, fagyos végtagok, hajkorpa, hajhullás, sebek; szakszerű tanácsokkal szolgál az arcz és kéz ápolására. feltűnő eredménnyel gyógyítja a titkos betegségek név alatt ismert összes férfi-, női bajokat s azok következményeit. Rendel: délelőtt 8—12, d. u. 3—5 és este 7—8 óráig. Levelekre azonnal válaszol. Kivánatra gyógyszerkezelés is gondoskodik. Mindenkor mély diszkrétció.

Wachtl és Társa IV., Régi-posta-utca 4 Egy Fényképezési gép a legszébb ajándék Passapartouts és Rámák a legutányabb árakon. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

50 év óta közkeveltségnek örvendőnek köhögés, rekedtség, torok és lélegzési szervek működésé zavarainál a kitűnőnek bizonyult EGGER-féle MELLPASZTILLÁK (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozós 25 kr.) Bőrmentesítés 30 kr. — A gyomor rendetlen működését radikális hatással bizonyultak EGGER szódapasztilái (1 doboz 30 kr.) Bőrmentesítés 30 kr. Mindkét szer kapható minden gyógyszerháznál. — Fő- és szétosztóház Magyarországon. Nádor gyógyszer. Budapest, Váci-körút 17.

Magy. kir. főerdőhivatal. (Utánnyomás nem díjaztatik.) MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb égványos SAVANYU-KÚT 7894

5123 sz. Arverési hirdetmény. A földmívelésügyi m. kir. Miniszter úr Ö Nagyméltóságának folyó évi november hó 28 kelt 78411. sz. intévénye alapján a solymos-milovai m. kir. erdőgondnokság 1899-1908. évi 978.126 hold kiterjedéssel bíró vágásaitban 1899 január 1-től kezdve 1908 december végéig terjedő időszakon belül, azaz tíz (10) év alatt kihasználható fának fokozatos felújító vágás alkalmazása mellett tőven való eladásra iránt 116.867 frt 79 kr. kiáltási árral Lippán a m. kir. főerdőhivatalnál 1898. évi december hó 29. délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Bányatépés a faértéknek tíz (10) százaléka azaz 11687 frt — kr.

Előfizetéseket legzérszerűben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövelde-utca 8. intézendők.

Alapítási év 1810. HALTENBERGER BÉLA Alapítási év 1810. KEMEFESTŐ ÉS VEGYI TISZTÍTÓ INTÉZET. Kassa, Szerecsen-utca 4. sz.

Vérszegények és lábbadozók Serravallo Chinabort vassal egyenak 1/4 liter ára 1 frt 20 kr. 1/2 liter ára 2 frt 30 kr.

Friss lövett fázánokat, folyókat, óz-czombokat és gerinczet, porkólt vadserstét kímérve, ideál hízott pulykát, kappant és egyéb tünnepekere szűk-séges cikkeket ajánl GÉCZY FERENCZ Budapest, IV., Városház-tér 2. Veszek uradalmi bajtövedészetokon elejét mindenemű vadakat, továbbá hízott baromfit és friss tojást. 7946

A női szépség emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkínálóbb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírtmentes készítmény a 7502 Margit Crème

Készítő FÖLDES gyógyszerháza, Aradon Deák Ferencz-utca 11. sz. Főraktár: Török József gyógyszerháza, Budapest, Király-utca 12.

Wachtl és Társa IV., Régi-posta-utca 4 Egy Fényképezési gép a legszébb ajándék Passapartouts és Rámák a legutányabb árakon. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

50 év óta közkeveltségnek örvendőnek köhögés, rekedtség, torok és lélegzési szervek működésé zavarainál a kitűnőnek bizonyult EGGER-féle MELLPASZTILLÁK (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadozós 25 kr.) Bőrmentesítés 30 kr. — A gyomor rendetlen működését radikális hatással bizonyultak EGGER szódapasztilái (1 doboz 30 kr.) Bőrmentesítés 30 kr. Mindkét szer kapható minden gyógyszerháznál. — Fő- és szétosztóház Magyarországon. Nádor gyógyszer. Budapest, Váci-körút 17.

Magy. kir. főerdőhivatal. (Utánnyomás nem díjaztatik.) MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER legújabb égványos SAVANYU-KÚT 7894

5123 sz. Arverési hirdetmény. A földmívelésügyi m. kir. Miniszter úr Ö Nagyméltóságának folyó évi november hó 28 kelt 78411. sz. intévénye alapján a solymos-milovai m. kir. erdőgondnokság 1899-1908. évi 978.126 hold kiterjedéssel bíró vágásaitban 1899 január 1-től kezdve 1908 december végéig terjedő időszakon belül, azaz tíz (10) év alatt kihasználható fának fokozatos felújító vágás alkalmazása mellett tőven való eladásra iránt 116.867 frt 79 kr. kiáltási árral Lippán a m. kir. főerdőhivatalnál 1898. évi december hó 29. délelőtt 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni. Bányatépés a faértéknek tíz (10) százaléka azaz 11687 frt — kr.

Előfizetéseket legzérszerűben postautalványon az Egyetértés kiadóhivatalához Budapest, papnövelde-utca 8. intézendők.

Alapítási év 1810. HALTENBERGER BÉLA Alapítási év 1810. KEMEFESTŐ ÉS VEGYI TISZTÍTÓ INTÉZET. Kassa, Szerecsen-utca 4. sz.

Vérszegények és lábbadozók Serravallo Chinabort vassal egyenak 1/4 liter ára 1 frt 20 kr. 1/2 liter ára 2 frt 30 kr.

DIVALD KÁROLY FÉNYKÉP-MŰTERME BUDAPESTEN.

Üllői-út 21. szám. Ajánlja műtermét mindennemű főlvelekre legnagyobb formátumig. Külön műszorosító osztály. Hellogravure, Autotypia, Fototypia, Fénynyomat. Telefon összeköttetés. 7544

Karácsonyi és újévi ajándékul. Rézletfizetésre porcellán-készletek, majolika, árak, china-csészék, lámpa, tükör, bambus-butork, bőrírak, acélszárak stb. kaphatók. Kimerítő képes árjegyzék ingyen és bérmentve küld a szegedi porcellánfestésszati gyár Ivánkóvits Károly és Fia Szegeden.

Saját készítményű Tornaeszközök és mindennemű hálók. Valódi orosz szárczipők és a legjobb gyártmányú korcsolyák. — Nagy választék a legkülönlegesebb társasjátékokból. SEFFER ANTAL kőfal- és szing-árak raklata Budapest IV. kerület, (Károlylak tanya) Károly-utca 12. 7920

Vidékre árjegyzék szerint.

Spiritiszta hirlap!

Január hó 1-én 'VILÁGOSSÁG' ezim spiritiszta hirlap indul! A Budapestben már 25 év óta fennálló 'Szellembúvárok Egylete' következően fellépő körülmények iránti tekintetből elhatározta, hogy lapot indít. A budapesti 'Szellembúvárok Egylete' mind ez ideig, tartózkodó állást foglalt, egész csendben működött. Csendben igenis, a magyarországi belviszonyokat, a spiritizmus vetőmagjának befogadására eddig még el nem készült talajt illetőleg de hatásosan a spiritiszta világban mindenütt, hova kiadványai (német nyelven) kiszármaztak s a kör falain belül történt fenomenális jelenségek iránt általános figyelmet ébresztettek. A kör alapítója dr. Grünhut Adolf, egy köztisztelőben álló, puritán jellemű, széles látókörű, tudományos férfi, teljesen áthatva a spiritizmus tanainak magasztosságát és meggyőződéve tiszta valóságáról. A spiritizmusnak már több mint 30 év óta híve és az általa alapított körnek 25 év óta fáradhatatlan buzgó elnöke. Tiszteletbeli enök báró Vay Ödön, főrendiházunk nagy tiszteletben állt elhunyt elnökének, báró Vay Miklósnak fia; vezető médium Vay Adela báróné, szül. Wurmbrand grófnő, tiszteletbeli elnökünk világhírű neje, a világ egyik legismertebb, legtekélyesebb és legmegbízhatóbb irómediuma.

Szellemi jelenségek által régen tudomásával bírt a kör annak, hogy a spiritizmus elterjedése bizonyos; hogy Magyarországon is eljövend arra az idő, mikor aztán a kör kipróbált érdeinek és tántoríthatatlan meggyőződésének közreműködésére, a magasztos ügy érdekében szükség leend. És mert az ellene intézett tájékoztatásból eredő, igaztalan támadásokkal s a kezeltben minden mélyreható reform iránt magtakozni szokott ellenszennvel szemben, védő organuma nincs; mert a nagy közönség csak támadást olvas, de védelmet nem; mert a napi sajtó a védelem felvételétől tartózkodik; reánk, testestől-lelkestől spiritisztákra, háruál a köteleesség, hogy minden haszontól eltekintve, sőt áldozatokra készen, sorompóba lépünk.

De nemcsak a védelem köteleességünk immár, hanem a fölvilágosítás ismertetés, az oktatás is. E mindenneknél fontosabb, e mindenneknél érdekesebb, e mindenneknél magasztosabb tan mélet szellemek kezdi hivatásosan az emberiség szívét csepegtetni és nem képzeltető nagyobb élvezet, mint az érintkezhetés — az éggel! Az elérhető vágyak netovábbja ez! Csak az ut földözése volt nehéz! De ime, fölföldözve az ut, s a kalauzolás kötelezettségének érzete az, mely bennünket a sajtó terére lépni késztet!

Egyébként minden világra szóló szellemi reformációnak megvan az a pszichológiai titnete, hogy az ugynevezett pozitív tudományosság teljesen elmarad s mint a gyermeket, vezetni kell. Mindig a véletlen és sohasem a pozitívitás adja az eszményi, a szellemi küzdelmekhez a lökést, melynek méhében a pozitívitás csak mint embrio fogamzik és aztán születik meg. Most is, a helyett hogy ő járna elő s igyekezzék annyi ezer esztendő múlva kikutatni, hogy mi hát az ember? Honnan jött? Miért él? Hová megy? Reánk, az általa ugynevezett tudatlanságra bizza azt. Hiszen ez egy valóságos tudományi botrány, hogy a teremtés élére állított ember, a mivel legkevésbé van tisztában, az ő saját maga!

Tehát e homály földértésére ki-gyignulladó szövétneknek egyike akar lenni a 'Világosság' is. Főszerekesztője az egylet alapítója, a tapasztalatlag és elméletileg képzett, több külföldi spiritiszta-egylet tiszteletbeli és levelezőtárgya: dr. Grünhut Adolf; felelős szerkesztője a magyar irodalom egyik veteránja, a 'Van-e más világ?' és 'A lélek mint egyén' ezimű spiritiszta művek szerzője: Tövölgyi Titusz leend. Körülünk csoportosulnak a következő külföldi nagy nevek: Aksakov; Camille Flammarion; Leon Richel, a párisi egyetem physiologia tanára; de Rochas ezredes, a párisi 'l'Ecole politechnique' igazgatója; R. J. Wallace, Anglia egyik legnagyobb tudósa; William Crookes, a physika és chemia hírneves tanára Londonban, dr. du Prel Frotschon Feilgenhauer; Ocharovicz, varsói egyetemi tanár. Hazai ismert spiritiszta-íróink jelesebbjei: Bánffy János, Desseffy Arisztid, Fekete József, Gabányi Árpád, Madách Aladár, Nérey Ödön, dr. Véber Ignác stb. Megjelen a lap 1899. január 1-től kezdve minden hónap 1-én és 15-én. — Előfizetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt. Az előfizetési pénzeket Budapestre, a 'Világosság' kiadóhivatalához, VII. kerület, Wesselenyi-utca 30 sz. alá kérjük czimeztetni. Mutatványszámot e hó 21-től kezdve, vidékre (kivánatra) díjmentesen küldjük meg. Budapestben könyv- és áldozatgyűjtésben áruhatnak. — Gyűjtőknek 8 előfizető után tiszteletpénz névelnyal szolgálunk. Budapestben, 1898. december 15.

A szellembúvárok egyletének lapkiadó bizottsága.

Berndorfi fémáru-gyár.

Raktár:
Budapest, Kristóf-tér és Váci-utca sarkán.
Gyártmányok:
Alpaca-ezüst, China-ezüst és alpaccából:
n. m. étszerek, asztalterítékek minden kivitelben; gertya- és gyufa-tartók, tea-kannák, tea-szűrők, magánházak, szállodák, vendéglők és kávéházak részére.
Kelengye esetták.
Szabadalmazott tiszta nickel főző-edények.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentve.

Alesuthi udvari, Margitszigeti és Fiumei főhercegi kertészetek virágcsarnoka

BUDAPESTEN
IV. ker., Váci-utca 2. szám.
Telefon.

Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor.

Veterin-dietetikai szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. 43 csestendő óta a legtöbb istállóban kitűnő sikerrel alkalmazták a táplálkozás kedv hiányának, rossz emésztésének, a tehének tejének bőségesség és jobb tétele érdekében. 7641
Ar: 1/2 doboz 75 kr., 1/4 doboz 35 kr.
Csupán a fenti védjeggyel ellátva valódi és kapható minden gyógyszerárterében és gyógyszerkereskedésben. — Főraktár:
Kwizda Ferencz Joh.
os. és kir. osztr.-magyar és román kir. és bolg. fejed. udv. szállító.
Kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett.

LOHSE világhírű különlegességei a bőr ápolására.

EAU DE LYS DE LOHSE.
Hatvan év óta feltűnőlegesen hatékonyan mint legkiválóbb bőr- és bőrképző, valamint a nyári szél, napfény, pirosság, sárga foltok és az arcz minden tisztáltságnak bizonyos elvárásiára felhívásban és rózsaszínben szóképek, sárgában barnáknak.
LOHSE liliumtej-szappan csodás illata, tisztasága és finomsága végett a legkiválóbb toalettszappan drája 50 kr., rózsaszín 1 frt.
Gyártmányainak tisztaságát, minőségét mindig figyelni a csomagolási illatszerész.
GUSTAV LOHSE
45 Jägerstr. 46 Berlin.
udvari illatszerész.
Kapható Ausztria-Magyarország minden gyógyszerárterében és jobb illatszer-üzletekben. 7407

„A világ legjobb sámfája“
FÖLDVÁRY IMRE
férfi divat és fehérmű raktárában. **párja**
Budapest, IV., Koronaherczeg-utca II. sz. és VIII. Kerepesi-út 9. 7797
Férfi ingek, Jäger-árnyak, vadász és sport-csizmák és választékban kaphatók.
Kostyűk és Nyakkendők.

NINCS CUKORKA KÖHÖGÉS ÉS REKEDTSÉG ELLEN

mely olyannyira ajánlva lett az orvosoktól, mely olyannyira bevált, mely olyannyira elismerve lett, mely olyannyira be van vezetve, mely olyannyira malátatartalmu.

mely oly nagy elismerésben részesült császárok, királyok, hercegek részéről és ki lett tüntetve arany- és ezüst-érmekkel; mely olyannyira enyhítőleg és nyálkaoldólag hat és 50 év óta kitűnő tulajdonságainál fogva legjobb eredménnyel használtatik, miről ezekre menő elismerő nyilatkozatok adnak tanúságot, köztük orvosi szak-tekintélyektől és mint

HOFF JÁNOS MALÁTA-CUKORKAI
Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó ára 30 kr.
Kapható az összes gyógyszerárterekben, drogna-, csemege- és fűszerkereskedésekben. Magyarországi kizárólagos főraktár:
TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárterében BUDAPEST, Király-utca 12. sz.

Elixir de Spa
La plus agréable des Liqueurs
Schaltin, Pierry & Co à Spa

Az előkelő világ liköre
1858 óta.
Főraktár: J. PAUL LIEBE
Tetschen a/Elbe.
Tudakozódások raktár iránt Tetschen a/Elbe kéretnek. 7930

Tengerről tengerre

terjed a Van Houten kakao híre és aligha van ország a világon, hol ezt a gyártmányt nem ismerik. A jó készítmény utat tör magának és épen a Van Houten kakaonál ismeri meg gyorsan az inyene a gyártmányt az azt a tulajdonságát, a mely a Van Houten kakaot olyan híressé teszi. Hogy könnyen oldódik és emészthető, hogy nagyon kitűnő ízű, az egy sajátos készítményi mód eredménye és ennek köszönheti, hogy a Van Houten kakao a kakaobab teljes tápláló erejét megtartja. Van Houten kakao pompás frissítő ital, mely a mellett, hogy mindig jól esik, kedvezően befolyásolja az emberi kedélyt a nélkül, hogy mint a kávé, vagy tea az idegekre károsan hatna. 7674

Zürich világhírű selyemkelméit
a legújabb, legmodernebb minőségben, fekete, fehér és a legválogatottabb színes mintákban kaphatja ön igazi gyári árakon porto és vámmentesen egyenesen házhoz szállítva. Ezer meg ezer előismerő irat. Minták postafordulával.
GRIEDER ADOLF ÉS TSA
királyi szállítók
selyemkelmé-gyárak szövetsége Zürich. 7784

KIRÁLYNŐ-ARCZGRÉME,
legjobbnek ismert arczszépítő a világon.

Ezen arczgréme a legrövidebb idő alatt eltávolítja az arczról minden bőrtisztáltságot, n. m. eszű, pórszenn, miteser stb. a azt hófehérre és ádóvá teszi. Teljesen ártalmatlan. **Egy tégely 70 kr., királynő-gréme szappan 1 doboz 50 kr. — Királynő-hőgyörpő fehér, róza és crème színben 1 doboz 70 krajczár.** Széki-7721 dési főraktár:
Temesváry József
Angyal-gyógyszerárterében Zombor, Jókai-tér 2. Budapest **Török József** gyógyszerárterében, Király-utca 12. sz.

MINDENÜTT KAPHATÓ
RÉTHY FELE
PEMETEFU-CUKORKA
LEGJOBB
rekedtség köhögés és hurut ellen.
1 doboz ára 30 kr. 5 doboz bérmentes 1 frt 50 kr.
Széki-7721 dési főraktár:
RÉTHY BÉLA gyógyszerárterében Békés-Csabán.

WEINWURM ANTAL
fényképezés első magyarországi che graphal művésze.
Budapest, IV., Károly-utca

Készít mindennemű arczképeket, autotypia, phototypia, che-migraphia és chromotypia után. Alaprajzok, térképek, hálózatok fotogrammiánál és a legújabb technikában sokszorosítottatnak. Külön berendezés háson kívül való fénykép felvételekre.

Magyarország legszebb látványossága
A hódoló diszfelvonulás.
Óriási körkép
festette Eisenhut Ferencz.
Látható Városliget Andrassy-út végén — a magyar körkép-társaság palotájában reggel 9 órától este 5 1/2 óráig.
Belépő díj 50 krajczár. 7811
Gyermek- és katonajegy örmestertől lefelé 30 kr.

52. SZÁM. 1898. BUDAPEST, DECEMBER 25. 45. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG az egész évre 12 frt POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt 1 félévre — 6 * Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt félévre — 4 * Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5 — félévre — 2.50 Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

RÉGI MAGYAR KARÁCSONYÜNNEPLÉS.

AZ ELMÚLT SZÁZADOK irtó harcjai, véres küzdelmei között, bizony nehéz időket élt a mindenfelől ostromolt magyarság s valójában csoda, hogy annyi zivatatok közt végkép el nem tűnt e haza földjéről, mint annyi más nemzet már előtte. De a karácsony ájtatos éneke mindig átcsengett százados szenvedéseinken is, immár kilencz század óta; s e nép tisztán megőrizte önmaga iránti hitét, bizalmát, szokásaihoz és erkölcsiéhez való ragaszkodását. Mennyi fájdalom panaszát enyhítette meg a karácsony éneke, hány biztató remény újult fel évről-évre ez ünnepen!

De szentebb, magasztosabb is volt a karácsony régebben a nemzet gondteljes életében; hiú világi mulatozás ritkán rontotta emelkedett hangulatát; a régi magyar karácsony az evangélium igazi ünnepe volt.

A mint az advent elkövetkezett, a bírói székek abbahagyták működésüket legtöbb megyében. Az advent előestéjén indított adóssági keresetek azonban a szépei városok régi joga szerint kedvezményes időben indított kereseteknek tekintettek, a melyeket tizenhárom nap alatt kellett megfizetni. Ennél csak a húshagyót megelőző két héttel indított keresetek bírtak még több kiváltsággal, a melyeknek fizetési határideje három nap volt, a megítélt esküt pedig nyomban le kellett tenni.

Sem törvényes, sem országos szokáson nem alapult ugyan a karácsonyt megelőző négy hétnél ezen általános törvénytörési sajátossága; de mivel a keresztény egyház kezdettől fogva ünnepi időnek tekintette az adventet; annál fogva a legtöbb megye követte ezt a szokást, vagy legalább is a többi törvényhatóságok eljárásától tette függővé a bírói székek összehívását mindaddig, míg a reformáció el nem törülte végkép, mint a pontos és gyors igazságszolgáltatás érdekeivel ellentétben.

Történhetett ez idő alatt akármilyen, a karácsonyi ünnepet megelőző hetek csöndjét nem zavarta meg a bírói hatalom megtorló intézkedése. Mintha a Megváltó közeledő léptei nesztét figyelte volna néma áhitattal az egész keresztény világ; eledőndesült minden torzsalkodás; csak a hit és szeretet magasztos ereje uralkodott a lelkeken.

Szigorúan tiltva volt az egész adventen át a tánc is, súlyos büntetés terhe alatt. Még pedig

MADONNA. — Hegedűs László festménye a Képművészeti Társulat téli kiállításán.